

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ostorcsapások.

Budapest, augusztus 21.

(s.) Nem újság, hogy Amerikában nincs nagy becsülete a magyarnak. Am senkise higgye, hogy ezt talán az Ujvilágba vitorlázott sikkasztó és gonosztevő polgártársainknak köszönhetjük. Sikkasztó akad ott minden fajtából, minden nemzetből, magyar nem több, mint más; és a fegyház menekülte könnyen elvegyülhetnek az amerikai néprenetegben. Hiszen épp azért mennek oda, nem pedig hogy kirakatba álljanak. Nem, a magyar nevet nem az itthonról odavetődött szemét tette gyűlöletessé, hanem a jámbor, dolgos, kisigényű és így nagyon olcsó tót munkás. Azzal, hogy olcsó. Lenyomta a munkabért és meggyűlöltette magát az amerikai munkással, akinek megrontotta az értékét, a keresetét. Így adta vissza Magyarországot a kölcsönt Amerikának, amely buzájával veri a magyar buzát az európai piacon. A különbség csak az, hogy az amerikaiak buza-importja nekik haszon, nekünk kár; és a mi emberimportunk megint csak nekik haszon, nekünk kár. És még hozzá nemcsak gazdasági kárunk, hanem erkölcsi is. A szegény tót munkás, aki elvándorol, hogy tul a tengeren keresse meg a kenyerét, az ő együgyű lelkében elviszi a ragaszkodást az elhagyott földhöz és míg mikor partraszállván megkérdezik tőle, miféle náción, igaz szívvvel mondja:
— Ja szom magyar!

Igy aztán tudomásul vesszük, hogy az a topngonyos, piszkos, kicsiny intelligenciájú és nagyon olcsón dolgozó ember magyar ember. És róla véve mértékét a magyarról, bizony nem sokra becsülnék bennünket. Továbbá az is bizonyos, hogy a pálinkafogyasztásnak is jelentékeny tényezői ezek az Amerikába szakadt honfitársaink. Annnyira, hogy az ame-

rikai ember, ha az utcán fetrengő részegét lát, — így olvasható ez *Szávay* Gyulának Amerikáról szóló érdekes könyvében — orrát fitoritva mondja rá, hogy: *hungarian*.

És most végre, mikor alaposan kitanították Amerikát arra, hogy milyen is a magyar ember, kezdik észrevenni odaszármazott tót atyáinkat, hogy voltaképpen nem is magyarok ők, hanem *tótok*, olyan *tótok*, akiket elnyom a magyar zsarnokság, olyan *tótok*, akik nem miközénk valók, hanem a nagy szláv faj közösségébe. A pánszláv propaganda fölfedezte a hálás talajt, amely Amerika földjén kínálkozott számára és munkába vette a mi tótjainkat, akiket bűnös mulasztással nem vett észre évtizedeken át a magyar állam és ellentállás nélkül, védelem nélkül, kardcsapás nélkül odaajándékozott a hódító szláv eszme apostolainak. És megtörtént az, hogy az egykor hűségese, becsületes *tótok*, akik, míg magyaroknak vallották magukat, tönkretették a magyar név becsületét a jó és a rossz tulajdonságaikkal egyaránt, most, mikor elszédítve, elbódítva, hűtlenek lettek a magyarsághoz, mindjárt első *nemzeti* akciójukkal megint csak csuffattették a magyarságot. Könnyű volt nekik, mert ők preparálták az amerikai közvéleményt arra, hogy kutyába se vegye a magyart. A megvetett, a lenézett *hungarian* nem volt nehéz levernie a *szláv* lobogó alatt, amely nincsen még kompromittálva.

Lehet, hogy ez a nyitja a *clevelandi* esetnek, lehet, hogy más, de lehet, hogy ez is, más is. Csak az a szomorú, hogy éppen *Kossuth* Lajos neve körül történt meg a mi nagy nemzeti kudarcunk, az egyetlen magyar ember neve körül, akit Amerikában is tisztelttel emlitettek ötven esztendő óta. Annnyira leromlott odaát a mi becsületünk, hogy még a legnagyobbak a nimbusza is megtephető

volt. *Kossuth* Lajos szobra nem kaphat helyet *Cleveland* város főterén, mert nem akarták a *clevelandi* *tótok*. Ilyen nagy messzeségből bajos ezt tökéletesen megérteni; lehetetlen belátni az esznek minden részletébe, lehetetlen felderíteni a belső okait. Csak azt látjuk, hogy a magyart megint csuffattették távol, idegen országban, még pedig olyan helyen, ahol százezerszázra élnek magyar állampolgárok. Csuffattettek bennünket, amint csuffattesznek mindenütt idegenben, sőt mindenütt, ahol más nemzetiséggel szembekerülünk, nemcsak idegenben, hanem itthon, a saját portánkon is.

Itt, a magyar állam területén is, ahol mi volnánk az urak, ha tudnánk urak lenni, itt, a saját fészünkben is packáznak velünk. Ma is négy-öt helyről kapunk hírt arról, hogy a fészünkbe rondítottak horvátok, oláhok. Megcsufolták a nemzeti ünnepünket azok, akik tündető arcátlanossággal ülnek meg a magyar állam területén idegen nemzetek ünnepeit. Az egyik, aki így bánik velünk, magyar ország-nagy, a magyar főrendiház tagja, a *karánsebesi püspök*. Ennek a vakmerősége csak felháborítóbb, mint a többi, de mégis érthetőbb. Nagy ur, pláne egyházfőjedelem, aki többet merhet, mint más, mert püspöki koronát visel és papi talárt, amelyet mégis csak bajosabb kiporolni. Hanem a többiek apró emberké, akik senkik sem volnának, ha magyarok volnának, de mert horvátok, rációk, oláhok, hát valakiknek érzik magukat.

Igen, a magyar *senki*. Itthon is senki, az idegenben még senkibb. A magyar zászló *senki* jószág, a magyar becsület mindenki *prédája*, mindenkinek elérhető, minden sáros lábbal felruházható. És hogy így van, ezt a magyar pipotyáság tette. Szégyelni való büntetése a magyar pipotyáságnak a *clevelandi* kudarc, a *karánsebesi* kegyeletrontás, a vin-

TÁRCA

Két hajó.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Goda Géza*.

A park fái fölé most ereszkedett le a nehéz, sűrű esti köd, amely eltakarta a völgyben álló fákat, az apró házakat, amelyek nappal annyi élénkséget adtak a vidéknek s annyi reménységet annak a sok száz embernek, aki ide járt egészséget keresni. Lent a padon két öreg embert takart el a köd. Összebukva ültek, körvonalakon látszott, hogy a tüdőbetegség bágyadtóságával nézik a hegyeket. A sétányon néhány cifra asszony sétált egy-egy ural. Az egyik ur most rózsát szaktított, meghajította magát s átnyújtotta a mellette haladó fiatal asszonynak.

— Köszönöm — mondta az asszony nevetve. Nem is hittem, hogy lovagi szolgálatokra is képes.

— Hát ezt sem veszi komolyan? Tudja-e, hogy nagy büntetéssel sújtják, aki virágot lop.

— Tudom és teljes mértékben méltánylom az önfeláldozását: kívánjon érte valakit.

A férfi megállt.

— Jó, kívánok. Hadd tüzzem föl én a keblére.

— Tüzzel

Az asszony megint kacagott, leerosztotta a karjait, behunyta a szemét s nyugodtan állt, mikor a férfi a keble fölé hajolt s föltüzte a lopott rózsát.

— Siessen — mondta.

— Csak egy pillanatra még. — Így!

A lopott rózsza ott volt az asszony keblén... A kavies recsegett a lábuk alatt, amint tovább mentek s szóltanai néztek a völgy felé, ahol most a sötétség úgy suhant végig a fák közt, mintha valami nagy feketé s sas volna. A két öreg ember is föállt a padról, kőhögtek s kézenfogva egymást, apró, tipegő lépéssel mentek végig a sötét sétányon.

— Nem fél tőlem a sötétben? — kérdezte a férfi.

— Nem. Nem veszem magát komolyan. Maga nem veszedelmes. Tudja, az az ember, aki mindössze egy rózsát mer lopni egy asszonyért, az nem hős még. En mászt gondoltam magáról.

— Tehát gondolt?

— Gondoltam. Nem tagadom.

— Köszönöm. En is tartozom annyi őszinteséggel, hogy megmondjam a valóságot.

— Jó. Gyónjunk egymásnak. Maga elmondja, hogy maga mit gondolt. En meg elmondom, amit én gondoltam. Kezdje maga.

— Jó. Mikor meghallottam, hogy a nyarat itt fogja tölteni, eszembe jutott, hogy gyermekkoromban szerelmes voltam magába. Emlékszik még, mikor a zálogos-játékban megcsókolt?

Az asszony gondolkodott.

— A dolog elég fontos — mondta aztán — de úgy rémlik, hogy maga hazudik!

— Becsületemre mondom, hogy megcsókolt. Akkor halálisan magába szerettem és elhatároztam, hogy a feleségemmé teszem.

— Nos? Es miért nem vett el?

— A körülmények, asszonyom. A körülmények! Ön fizéves volt akkor. En tizenkettő. Családom nem akart beleegyezni a házasságomba s az ön férje nyolek évvel utóbb megözölyött. Azóta nem láttam. Kilene éve.

— Tíz éve.

— Tíz. Mikor meghallottam, hogy itt tölti a nyarat, azt gondoltam, hogy a régi emlékek jogán szerelmesek leszünk egymásba, hogy reggeltől estig együtt leszünk, elbujunk a fák alatt, a sűrűbe, a hegyek közt fogunk kóborolni, egymás kezét szorongatjuk és...

— Es?

— Es hogy ön nem lesz olyan hideg hozzám, mint amilyen. Azt például nem gondoltam, hogy ön mindig az asszonyhüségre fog hivatkozni.

— Asszony vagyok! Két kis fiam van. Szép, egészséges fiúk.

— Látja! Ezt elfelejtettem, kifelejtettem a számításaimból. Azt gondoltam, hogy olyanok leszünk, mint két hajó.

— Két hajó?

— Igen. Mint két hajó a tengeren. Mindkettő illatos, bódító fűszerekért jár a tengeren. Maga is, én is. Keressük azt a kis szigetet, ahol a legrezegetőbb fűszerek teremnek s ahol szinig megtölthetjük a hajóinkat pompás fűgével, husos datolyával, édes rózsavizzel, enyhítő olajakkal. Es azt gondoltam, hogy egy szigetre utazunk mindketten. Maga is, én is.

— Ezt gondolta?

— Ezt.

— Es csalódtam?

— Csalódtam. Mikor megláttam a fehér ruhájában, amint udvariasan mosolyogva jött elem, azt gondoltam: Ez nem az a hajó. Ez más vizeken evez és más szigetek felé indul. Ez talán nem is akar husos datolyát és illatos olajakat, ez nagy városok felé igyekszik, ahol gazdagság van, pompa van, finombrü emberek laknak s nappal gyilkolják egymást a pénzért, aki pedig megmarad közülök, az este gazdagon terített asz-

kovcei zászlósértés, meg a többi szomoru hire a mai napnak. Ostorcsapás, vérigható, éles ostorcsapás valamennyi. Ég tőle az arcunk, a lelkünk. De hát elég-e már valahára az ostorcsapásból? Elég-e arra, hogy felocsudjunk gyáva türelmünkben, hogy kicsavarjuk az ostort ellenségeink markából és végigsuhintsunk az arcukon, a hátukon, a beste lelkükön?

BELFÖLD

A törvényhozás a Kossuth-ünnepen.
Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, már a függetlenségi párt megbízottjával való beszélgetés során jelezte, hogy külön körlevélben fogja fölívni a képviselőház tagjait a Kossuth-ünnepen való megjelenésre. Gróf Apponyi Albert, aki tegnap este már visszatázott Eberhardra, elutazása előtt megírta a meghívót, melyet a Ház irodája holnap fog szétküldeni. A meghívó szó szerint így hangzik:

Tiszelt képviselő ur!

Budapest székeségháza ez évi augusztus 11-én kelt fölrattal meghívta a képviselőházat Kossuth Lajos szíriemléke alapkövénék ez évi szeptember 19-én déli 12 órakor oszközöndő ünnepies letételéhez. A képviselőház ülésai szünetelven, a Ház nincs abban a helyzetben, hogy a meghívó tárgyában határozhasson. Minthogy azonban az 1891/96-iki országgyűlés képviselőháza tstitülettig résztvett Kossuth Lajos temetésén és minthogy semmi kétségem sem lehet az iránt, hogy a jelenlegi képviselőház hasonló kegyelettel viseltetik ama nagy írtü emléke iránt, kinek a nemzeti újjászületés körül szerzett elővíihetetlen érdemeit nem csupán a történelem örökíti meg, de minden magyar ember szívében őrzi, abban a biztos tudatban hogy a képviselőház szándékai szerint osekleszem, házelnöki minőségemben hivatalosan fogok az ünnepen megjelenni és eljárásomnak utólagos jóváhagyását fogom a Háztól kérni. Azon képviselőtársaimat, akik ez alkalomból hozzám csatlakozni kívánnak, fölkérem, hogy szeptember 19-én délelött 11 óráig lehetőleg magyar díszruhában a Sándor-utcai képviselőház helyiségeiben gyülekezni sziveskedjenek.

Hazaíni üdvözléttel

Gróf Apponyi Albert,
a képviselőház elnöke.

A kiigyezési tárgyalások. A mai nap folyamán Seüll Kálmán miniszterelnök Rátótról, Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földművelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi miniszterek pedig Budapestről Bécsbe utaztak, ahol a két miniszterelnök a szakminiszterek bevonásával

holnap folytatja a tárgyalást a gazdasági kiigyezésnek, illetőleg az autonóm vámtarifának még függőben maradt tételei felett. Ez alkalomból valószínűleg a szakelőadók is újból Bécsbe utaznak.

A munkási püspök a magyar nyelv tanításáról. Firczak Gyula munkási görög-katholikus püspök augusztusi pásztorlevelében lelkes hangon ajánlja egyházmegyéje papságának figyelmébe a magyar nyelvnek a népiskolákban való kötelező tanításáról kiadott miniszteri rendeletet. Az érdemes püspök pásztorlevelének ez a része szószierint így hangzik:

Már e rendeletet megelőzőleg tíz évvel előbb ugyanilyen értelemben hívtam fel egyházmegyéim papságát, hogy a magyar nyelvnek mint kötelező tantárgynak tanítását a heg vidékeken is gondosan és szigoruan ellenőrizték. És el kell ísmermem, hogy lelkészkedő papságom követte utasítomat, mert az ő buzgó közreműködésük eredményezte, hogy hazánk északkeleti határain, a Kárpátok bérci között is felcsendül tanköteles gyermekeink ajkán az édes magyar szó.

A tennebb idézett miniszteri rendeletet alábbiakban mihezartás végett egész terjedelmében közölve, felhívom Nagyszentelendőségteket, hogy még fokozottabb buzgósággal igyekezzetek annak érvényt szerezni a vezetésekre bizott iskolákban közöljék e körrendeletet tanítóikkal is, ellenőrzék annak pontos betartását.

Mindnyájan érezzük, valljuk és hirdetjük, hogy hveinknek, hegyvidéki népünknek jó és bálorsban osztoznia kell a honioglálás óta osztályos testvérrel, a magyarral, kivel kötött hűségesküjét egy évszázad alatt hulló vérrel annyiszor megpecsételte; — hassanak azért oda Nagyszentelendőségteket úgy is mint hveink lelki vezetői, ugis mint hitközségi iskoláink igazgatói, hogy a hegyvidéki nép a magyar nyelvet minél a'aposabban elsajátíthassa, hogy nyelviben is megértsé testvérét, a magyart, kivel érzelemben mindig egy volt.

A horvát kivándorlási javaslat. A horvát országos kormány elkészült a kivándorlási törvényjavassalatt és októberben, ha a horvát országgyűlés összeül, mindjárt megkezdheti a javaslat tárgyalását. A horvát kormány meg akarja nehezíteni a kivándorlást, még pedig az utlevélek kiadásának szigorításával. A horvátok állami kivándorlási irodát állítanak Fiumében vagy Susákon s minden nagy horvát városban lesz a kivándorlási irodának fiókja. Ily módon akarják a horvátok a kivándorlási ügynökök munkáját ellensúlyozni. A magyar kormány tudvalevőleg már régebben elkészítette az analogjavasslatot, melynek kiigyezésére ez a horvát novella.

tal mellé ül s él a gyönyörnek. Ilyennek gondoltam s nem vettem komolyan.

— Maga sem?

— En sem.

Köröskörül csönd volt. A hegyek mögött olykor villant egyet az ég s az asszony ebben az eltűnő világosságban olyan volt, mint egy szfinx. Hallgatott s egyre mosolygott, miközben napernyője botjával a fövényt turkálta.

— Érdekes, amit mond, — kezdte aztán csöndesen. — En is ilyesvalamit gondoltam, mikor megtudtam, hogy maga itt tölti a nyarat. A gyermekkori emlékekről minden költő csak szépet tud mondani. Az emberek mindjárt úgy tesznek, mintha ellágyulnának, mihelyt a gyermekkori játszótársaik jutnak az eszükbe. Pedig...

— Igaza van. A gyermekkori emlékek bűnbe viszik az embert.

— Az ember, ha megnő, elaljasítja azt is, ami gyermekkoraiban szép volt és tiszta.

— Nem aljasítja el. Csak megtölti tartalommal, életet akar belevinni abba, amiben csak a sejtése volt meg az életnek.

— De az élet az, ami aljas. Csupa család, hűtlenség.

— De elevenség, mozgás, éberség, élet s százszor többet ér, mint az a csöndes alvás, amit gyermekkornak hívnak s amelyben egyre álmodik az ember a nélkül, hogy az álmoknak egyotlenegy alakja életre ébredne. Csupa vértelen hős szunnyad az emberben, csupa vértelen szenvedély, szerelem hus és velő nélkül. És az emberek, a költők, a moralisták és az egyházi emberek mind azt mondják, hogy ez a tisztság, az éreny. S ugyanezek mondják azt is, hogy ha aztán évek után két gyermek összekerül újra s életet akarnak önteni emlékeik elbágyadt testébe, akkor bünt követnek el, hűtlenséget és aljasságot.

— Igazuk van. Mialatt beszélt, mindég a két fiamat látom s nem merek arra gondolni, hogy

ami eddig emlék volt bennem, azt kalanddávassam.

— Ez helyes. A gyermekkori ugynevezett ártatlan játéka a felnőttek közt gyakran kalanddáv lesznek. Csak az elnevezés változik s a játék megtelik étellel. Ezért nem hiszem, hogy a kaland erkölcselenség volna, míg a játék, a gyermekkori játék éreny. Vagy mind a kettő éreny, vagy mind a kettő aljasság.

— Mit tegyünk?

— Ébreszszük föl az ifjuságunk emlékeit, ugy, ahogy elképzeltük, mikor meghallottuk, hogy együtt fogjuk tölteni a nyarat.

— A két hajó...

— Igen. Egy óél felé menjünk és ne tördeljünk a moralista áramlatokkal, melyek az én hajómat más irányba akarják terelni s a magától is más irányba. Most összekerültünk, menjünk egy sziget felé, mert ugyanazokra a fűszerekre van szükségünk az életben.

A nagyvendéglő terraszán ebben a pillanatban játszani kezdett a zenekar. Az asszony fölugrott a helyéről, nyújtózott, megfogta a férfi kezét s erőltetett mosolygással, de nagyon határozott hangon mondta:

— Kedves barátom. Mindezt én is így gondoltam. A gyermekkori emlékek veszedelmek. Igaza van.

— Akkor tehát...

— Nem. Elhatároztam, hogy nem veszem magát komolyan.

Lehajotta a fejét s szomoruan állt egy helyben néhány pillanatig. A földre bámult, a sötétségbe, mintha attól akart volna táncosot kérni. Aztán lassan kivonta a kezét a férfi kezéből s hangosan keagott, mikor azt mondta:

— És kérem, nagyon kérem. Ne vegyen maga sem komolyan.

Magyar vállalkozók kizárása Ausztriában. Egy bécsi távirat érdekesen jellemző esetet mond el arról, hogy az osztrák kormány hogyan bánik el a magyar vállalkozókkal. Az eset a következő:

A sambor-galiciai-magyar határszéli vasút építésére az osztrák kormány kiírta a versenytárgyalást. Magyar vállalkozók is résztvettek a versenytárgyaláson. Bár ezek mind sokkal olesőbb ajánlatot adtak be, mint az osztrák vállalkozók, az osztrák kormány a munkák kiadásánál egytől-egyig mellőzte őket és kizárólag osztrákokra bista az építést.

Az averzió a magyar vállalkozók ellen oly nagy volt, hogy formális hadjáratot szerveztek ellenük és a lengyel klub számos tagja kérvényt írt az osztrák kormányhoz, hogy a magyar vállalkozók ajánlatait ne is vegye figyelembe. Az osztrák kormány meg is tette ezt és a versenytárgyalás eredménye az lett, hogy a vasút építését két ausztriai és négy galiciai cég kapta meg.

Mindenesetre sajnálnivaló, hogy magyar vállalkozók elestek egy nagyobb szabású vállalatától, de elyben nem lehet kifogásunk az osztrák kormány eljárása ellen. Teljesen jogos és helyes, hogy védi a belföldi ipart, a belföldi munkát, a belföldi vállalkozást az idegennel szemben. Csak hogy aztán az osztrákok se borzenkedjenek, ha a magyar kormány és a magyar hatóságok hasonló esetekben hasonlóan járnak el az osztrák iparral és az osztrák vállalkozással szemben, amivel sem kevésbé idegen nálunk, mint a mi iparunk és vállalkozásunk ő náluk és semmivel sem lehet több joguk az osztrákoknak magyar területen, mint a magyaroknak osztrák területen. Védjük ők a magukét a maguk módja szerint, de tőrjék békességesen, hogy mi is megvédehessük a magunk módja szerint a magunk gyenge iparát, amely sokkal jobban rászorul az állam védelmére és gyámködsására, mint az erősebb osztrák ipar. Jegyezzék ezt meg Ausztriában és ne emlegessék azt a bizonyos egyenlő elbáns élvét, amelyet az osztrák kapzsiság a mi megrövidítésünkre talált fel, de amelyről hallani sem akar, ha az ő bőrére megy a dolog.

Darányi a székeley kongresszushoz. Darányi Ignác földmívelési minisztert meghívta a székeley kongresszus rendezőbizottsága a kongresszuson való részvételre. A miniszter e meghívásra a következő leirattal válaszolt:

Folyó évi július hó 18-án 566. szám alatt kelt felterjesztésre készönetemet fejezem ki a székeley kongresszusra való szives meghívásáért és értesitem a t. rendezőbizottságot, hogy a kongresszuson képviselőlemben való részvétellel Sándor János főispán urat, székeleyföldi megbízottamat és Balogh Vilmos miniszteri tanácsos urat, einöki osztályom főnökét bízam meg. Ezenkívül intézkedtem az iránt, hogy a kongresszuson megieelő szakemberek által a minisztérium érdeszeti, mezőrendőri és állattenyésztési osztályai is képviselve legyenek és pedig az érdeszeti főosztály Horváth Sándor miniszteri tanácsos, a mezőrendőri ügyosztály Tervej Imre miniszteri osztálytanácsos, az állattenyésztési és tejgazdasági ügyosztály Sterban János országos tejgazdasági felügyelő urak által. Biztosítom ez alkalommal is a t. rendezőbizottságot a székeley-kérdés iránt érzett meleg érdeklődésemről és arról, hogy a kongresszus hazafias munkásságát és annak eredményeit különös figyelemmel fogom méltatni. Osztine örömmre fog szöglálni, ha a kongresszus közelebb hoz benünket az előtűnk álló nagy cél megvalósításához.

Az elhalasztott interparlamentáris konferencia. Az idén Bécsben tartják meg az interparlamentáris konferenciát, melyet régebben szeptember 10-ikére tűztek ki. Báró Pirquet, a bécsi csoport elnöke azonban tegnap este távirattal arról értesítette Dessewffy Arisztidét, a magyar csoport titkárát, hogy mivel a szövöketet minden államából oly tömegesen jelentkeztek a résztvenni szándékozók, hogy a kellő fogadás előkészületeit addig meg nem tehetik, a konferenciát három héttel későbbre halasztják. A konferencia pontos idejét később állapítják meg. Dessewffy még az este értesítette arról gróf Apponyi Albertet, a magyar csoport elnökét. A képviselőket Dessewffy csak akkor értesíti külön az elhalasztásról, amikor a konferencia napját már megállapították. Gróf Apponyi Albert Berzevich Albert képviselőt kérte fel, hogy a konferencia első napján szokásos üdvözlések alkalomával a magyar csoport nevében üdvözölje a konferenciát.

Négygyűlések az önállo vámtérület mellett. Zilahról táviratozzák az Budapesti Tudóstónak: Lengyel Zoltán, a zilahi kerület országgyűlési képviselője, tegnap beszámolóbeszédét mondott. Ugyancsak tegnap négygyűlést is tartottak az önállo vámtérület fölállítására. A gyűlésen elhatározták, hogy az

önálló vámterület érdekében fölirotat intéznek a képviselőházhoz. — *Gyergyószentmiklóson*, mint onnan átviratozzák, 81-ikén lesz népgyűlés az önálló vámterület mellett.

A vitás tengerszem. Grácból táviratozzák, hogy a vitás tengerszem ügyében a nemzetközi választott bíróság ma délelőt kezdte meg tanácskozásait a gráci tartományi ítérvényszék nagyteremében. A bíróság elnöke dr. Winkler János, a lausannei szövetségi ítérvényszék alelnöke, tagjai pedig osztrák részről: *Csoernitzki* lemergi tartományi ítérvényszéki elnök s magyar részről: *Lehótzky* Kálmán, a pozsonyi királyi tábla elnöke. Előadó osztrák részről: *Korn* Viktor lemergi ítérvényszéki bíróségi és magyar részről: *Laban* pozsonyi királyi ítéltáblai bíróségi és osztrák kormány álláspontját *Balsér* lemergi egyetemi tanár, a magyar kormányt pedig *Böles* miniszteri osztálytanácsos védi. A tárgyalás megnyitáskor az elnök hivatkozott a bíróságot megalkotó 1897. január 25-iki osztrák törvényre; s a magyar 1897. évi II. törvényeklyre, majd fölvastatta a nemzetközi bíróság alapszabályait. Ezután sorshuzással döntötték el, hogy melyik fél kezdje meg a per előadását. A sors a magyar félre esett s *Lehótzky* Kálmán királyi táblai elnök nyomban hozzá is látott a per történetének ismertetéséhez. Félórai előadás után ítélszakították lejtégetéseit, mire *Laban* társelőadó folytatta az ügy ismertetését. A tárgyalást ítegy óraker ítélszakították és holnap reggel folytatják. A tárgyaláson, amely iránt Grácban nagyon csekély az érdeklődés, a hallgatóság körében megjelent gróf *Zamoyeki*, a vitás terület tulajdonosa, *Radsikowszki* Elías, az osztrák Tátra-egyesület képviselője, *Kozlovski* reichsrathi képviselő és *Gumplovicz* gráci egyetemi tanár. A tárgyalás alkalmasint négy hétig fog tartani.

Hol a magyar zászló?

Budapest, augusztus 21.

Minden kommentár fölösleges, ha a mai napon beérkezett tudósításainkat bokrétaba kötve ezenem át-nyújtjuk a tisztelt magyar olvasónak. Cifra kis bokréta s ugyanancsak lélekemelő.

Ime négy tudósítás.

Vuková, augusztus 20.

A királyi születésnapján találkoztam Vukováron egy külföldi ismerősömmel, aki félórai közös séta után azt kérdezte tőlem:

— Hol van itt a magyar követség?

Álmélkodásomat látván, mosolyogva figyelmeztetett valamire s akkor már mindent megértettem. Az egész város ünnepi díszben, lobogók mindenfelé, legelő piros-fehér-kék, mellette fekete-sárga és — jól értsük meg — sok helyütt még a *szerv zászló is díszelt*, sőt akadt olyan hely is, ahol mindhárom zászló együtt lengett; de az egész városban szőjjeltekintve, egyetlenegy magyar zászlót sem bírtam felfedezni.

Soviszistáknak mondanak bennünket, vadólnak mindenféle erőszakoskodással, ime, a magyar korona egy tartományá ünnepi a magyar király születésnapját — ily módon! S jaj lenne annak a boldogtalan vukovári magyar embernek, aki arra velemédk, hogy hazája színeivel adjon kifejezést magyar érzelmeinek, s magyar zászlót tüzzön háza ormára. Azt megínsessék volna.

Jól mondotta egy magyar publicista, hogy horvát földön csak a sinpár között lehet magyar a magyar, de egy hajszálnyira atól már ellenség áll. A zágrábi Jellasi-szobor felemlét keze ellenséges modollalul északnak, Magyarhon felé int. Tanuja voltam egyszer horvát földön, amint egy német-horvát és osztrák-horvát párt a Gotterhalte és Wacht am Rhein miatt egymás fejét verte be, de amikor valaki tréásan a magyar himnuszát játszatta el, rögtön egyesült erővel rohanták meg a vakmerő magyarbarátot. Az aróatlanságok itt napirenden vannak, s mi tehetetlenül nézzük. A Lurizok, Pavlovicsok s a névtelen horvát hősök szabadon garázdálkodnak s nem kerülnek ostorhegyre.

Vinkovce, augusztus 19.

Sohol sinosen annyi magyar zászlósértés, mint horvát földön. Így például Vinkovcén, ezen a horvát földön fekvő magyarlakta helyen, lépten-nyomon gyalázzák meg a magyar cimert és lobogót.

Most új zászlósértés híre érkezik Vinkovcéről.

Augusztus 19-é virradó éjjel a ref. lelkesi hivatalra tüzött cimerez és koronás magyar zászlót a horvátok *leszaggatták s késél összehasogatva az utcán eldobták*, dacára annak, hogy a magyar zászló mellett a horvát is ki volt tüzve. E gyalázatos merénylet elkövetésére *Vukovics* Ferenc, horvát r. k. káplán mulatta az utat s tettesei a horvát paróchia legben-tesesebb emberei. Jellemző a káplánra, ki adminisz-

rátor, hogy ő a katolikus templomra a horvát zászló mellé fekete-sárga lobogót tüzetett ki és június 8-án, mikor a ref. lelkesi hivatalon magyar és horvát lobogó volt a koronázás évfördülője alkalmából, *Vukovics* Ferenc a szászokról neveltség tárgyává tette a ref. magyaroknak a király iránti hódolatukat.

Karánsebes, augusztus 19.

Városunk ő felesei születésnapját lelkesen ünnepele. Az ünnep előestéjén az egész város ki volt világítva. Ma pedig zászlók lengnek minden középületen és sok magánházon is. De a *görög-keleti püspöki palotán, a görög-keleti theologiai épületen és a görög-keleti egyházmegyei hivatalon nem lehet látni semmiféle zászlót*. Ezek a román király születésnapját szokták megünnepelni.

Zágráb, augusztus 20.

A Gospióban lezajlott magyarellenes zászlótüntetés hét főkolompósát egyenkint háromnapi fogságra ítélték. *Korac* Márk főgázfelügyelőt rajtacsípték amint az elmúlt éjszaka beverte a polgármester ablakait. Korac ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak.

Ime négy tudósítás. Csak a negyedikben van szó valamelyes megtorlásról is. Háromnapi fogságra ítélték a főkolompósokat. Hát ez aligha fog akkora pánikot okozni, hogy a nemzetiségek ezental tisztességesebben viselkedjenek s tovább ne kelljen kutatnunk, hogy: — hol a magyar zászló?

Van egy öröndetes hír is. Így hangzik:

Versecz, augusztus 20.

A királyi születésnapján az ideü öröndetes újítást léptettek életbe. Az ünnepélyen ugyanis a zenekar a Gotterhalte helyett a *magyar himnusz*át játszotta. Az iltion időző egyetemi ifjuság ugyanis küldöttéigleg fölkerete a polgármestert és a főkapitányt, hogy az ünnepélyen a Gotterhaltét a nemzeti himnusszal helyettesítsék, amit a hatóság fejei készséggel teljesítettek.

Bizalom Szentiványi Árpádnak.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Miskolcz, augusztus 21.

A tisztai ágostai evangélikus egyházkerüet Miskolczon folyó közgyűlésére ezental fokozott érdeklődéssel és élénk várakozással jöttek össze tegnap a képviselők. A különös érdeklődést az okozta, hogy a közgyűlés előtt hivatott nyilatkozni az egyházkerület felügyelője, *Szentiványi* Árpád irányában ívetett bizalmi kérdésben.

A közgyűlést a szokásos sorrend szerint, az ügyeket előkészítő bizottságok két napig tartó tárgyalásai s a gyámintézeti istentisztelet előzték meg, mely utóbbinak szónoka *Ujagh* Károly szepes-merényi lelkész volt.

Ma, a közgyűlés első napján reggeli 9 óraker sürt sorokban gyülekeztek a nagyszámban megjelent képviselők a szép evangélikus templomba, hol az egyházkerület főgyűlése, *Glauf* Pál főesperes könyörgeése után kezdetét vette, *Zelenka* Pál püspök és *Szentiványi* Árpád egyházkerületi felügyelő elnökle mellett a közgyűlés.

Mély figyelemmel hallgalták *Szentiványi* Árpád megnyitó beszédét, aki áttérve az 1848. évi XX. t.-o. végrehajtása céljából lefolyt országos mozgalomra, így folytatta beszédét:

A mult tavaszon egy mozgalom indult meg az 1848: évi XX. t.-o. életbeletétese céljából, — szerintem időszerűtenül. — Mert mikor az ország egy nagy fontosságú életkérdés előtt áll, mint a kiegyezés kérdése, akkor a szóháuzásra alkalmas ilyen ügyeket előtérbe hozni nem tanácsos. De mert előtűnk állott a mozgalom: — számolni kell vele. A közoktatási tárcza tárgyalásánál én is felszóltam. Kértem a kormányt, hogy vagy egyszersmindenkora adjon a protestánsoknak megélelő tökélyességet. melynek kamataiból jennek eléteiket fedezhetjük; vagy ha az jelenleg nem lenne lehetséges, ez esetben évenkénti nagyobb dotációt biztosítson számunkra törvényhozással. — Ez, amint köztudomásu, meg is lett ígérve s garanciát mernék vállalni, hogy meg is lesz. Ez tehát határozott eredmény. Mégis mert bizonyos embereknek politikai árkulaisait megzavartam: mindenféle támadásnak voltam kitéve.

E támadások közt a legképtelenebb és a leg-alapatlanaabb az, mintha én az 1848. évi XX. t.-o. végrehajtását megakadályozni akartam volna, avagy akarnám. *Tartózkodás nélkül kijelentem, hogy én az 1848. évi XX. t.-o. cikkét egyháznak létét biztosító alapörvénynek tartom s egyházunknak e törvény szellemében való fokozott segítségét, az államkormány és a törvényhozársra néve, — a protestáns egyházak iránt tartozó mellőzhetlen jeldatnak ismerem.*

En talán ekuzáláni magamat nem akarom, mert arra nincs is okom. Kimondom azonban nyíltan, hogy én céltunk elérésére azt az utat és módot tartom ma is helyesnek, melyet a mi egyházkerületünk indítványozott még 1895-ben, hogy tudniillik igényünket *mint országos egyház, hivatalos uton ipukezzünk érvénye-*

síteni. Ez maradjon tehát továbbra is tisztai egyházkerületünknek álláspontja!

Ennyit tartottam kötelességemnek ez ügyre néve elmondani.

Befejezésül még egy szavam van. tisztelt közgyűlés! A nagy és hatalmas német császár nemzeti és hitorsói összetartást hirdet és tanácsol mindenütt. Lángolékének szikrát ebben az irányban szórja szét egész világra, hogy ahol csak egy lutheránus él, annak lelkeben tüzet fogjon a hithűség és az összetartás meleg érzelme. Ezt ajánlom én is itt szíven egész melegével; s ezzel az egyházkerületi közgyűlést megnyitom. (Nagy tetszés.)

Erre *Zelenka* Pál püspök emelkedett föl szólásra és lelkes szavakban magasztalta *Szentiványi* Árpádnak négyéves felügyelői munkásságát, aki minden tekintetben megélelt a beléje beleyezett bíalomnak. Pedig, hogy az önmegtagadásnak miy magas toka kívánatik meg ahhoz, hogy valaki evangélikus egyházunkban a mai viszonyok közt vezérei állásban legyen, maradjon és sikerrel működhessék, mutatja a most lefolyt nehéz esztendő, melyben neki és nekem sok méltatlanságot és keserűséget kellett kiállnunk. Mert örömmel hangsúlyozom, hogy mi ketten közgyűlést és egyházkerületünk összes dolgaiban egyek vagyunk s egymás nélkül sem nem szólnuk, sem nem teszünk. Szóháuzó s elválasztó vonalat nem engedünk magunk közé ékelni.

Egyházaszeretetének és önmegtagadásának legkiválóbb bizonyossága a közel multban történetekkel szemben tanúsított férfias magartatása, melyely legyőzte önmagát. E ritka érény gyakorlásában igazán nagynek mutatta magát.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta a püspök beszédét és lelkes éljenések közt fejezte ki tántorítatlan bizalmát felügyelője iránt.

KÜLFÖLD

A megfenyegetett cár. Szomorúság, lehangoltság iltte meg a cári család fényes palotáit. Amit minap megirtunk, hogy a cári udvar úgy tekint a minden oroszok uralkodójára, mint egy halálra ítéltre, annak újabb és alapos jelét látjuk egy tegnapi érkezett pétervári hírbén, amely azt újságolja, hogy a *cár fenyegető levelet talált az íróasztalán, amely a forradalmi bizottságtól eredt*. A levele nagy vörös pecsét volt, ezzel a körirattal: *Az oroszországi egyesült forradalmi pártok központi bizottságtól*.

A cár nem is bontotta föl a levelet, hanem azonnal magához hivatá *Flebbe* belügyminisztert, akinek heves szemrehányást tett, hogy tízmillió rubel áll a rendelkezésére a titkos rendőrség céljaira és mégis képtelen a terrorizmusnak véget vetni. A levélben ugyanis az állt, hogy a *bizottság még nem itette halálra a cárt, de az eddigi merényletek szolgáljanak figyelmeztetésül arra, hogy a népek szabadság kell*. Ha a cár ezt meg nem adja, úgy őt is utól fogja érni a bosszúállás keze. A levelet a mult pénteken kapta meg a cár, aki azóta még nem hagyta el a palotát.

A cár nagyon elégedetlen *Flebbe* belügyminiszterrel és *Sänger* tanügyminiszterrel is, akiknek állása megingott. Nem lehetetlen, hogy a cár *liberális reformokra* fogja magát elhatározni, amit abból következtetnek, hogy a minisztertanács legutóbbi ülésére a *cár táviratlag hívta meg a liberális érúletéről híres és betegség ürügye alatt bírtoklára száműzött Konstantin nagyherceget*.

A porosz hadügyminiszter lemondása. *Berlinből* jelentik, hogy ott elterjedt hírek szerint *Gossler* hadügyminiszter beadta lemondását, sőt hogy a lemondást a császár már el is fogadta. Utódjáról még nem hallatszik hír.

A perzsa sah Londonban. Az angol sajtó a perzsa sah londoni látogatását fontos politikai eseménynek tartja; a lapok azt hiszik, hogy a látogatásnak különös célja van, amit Teheránban már hetekkel ezelőtt tudtak. A *Fall Mall Gazette* azt írja, hogy az angol befolyás nagyon meggyöngyült már Perzsiában, különösen az ország északi részében, ahol az orosz befolyás uralkodik; az említet lap azt hiszi, hogy a sah londoni látogatása meg fogja változtatni ezt a helyzetet. Az angoloknak mindenképpen támogatni kell a perzsák törekvéseit, mert ezzel a maguk befolyását és hatalmát is növelik; legelső sorban azt kell megakadályozni, hogy az orosz befolyás még tovább terjedjen az ország déli része felé. Angliának minden áron meg kell őriznie a státuskvót a perzsa ősbőlben, ami lehetetlenség, ha meg nem előzi Perzsiában az orosz tervezéseket. A *Globe* azt ajánlja, hogy a sahal éreztesse, mily hatalmas országok a vendége Angliának s hogy mily üdvös volna, ha ezzel az országgal szorosabb barátságban lenne; meg kell neki mutatni az angol arzenálokat, a hajóépítő telepeket és a fegyvergyárat. A *Globe* arra utal, hogy *Nazreddin* előde már barátkozni kezdett az angolokkal, meg gyakori látogatásai alkalmával meggyözdött róla, hogy ha Oroszország közelebb is van hozzák, Anglia a hatalmasabb.

Csehek és németek. Bécsi hírek szerint az osztrák parlamentet október előtt nem nyitják meg. A parlament megnyitását a miniszterelnökök és a pártok vezéreivel folytatandó konferenciái fogják megelőzni. Különösen a csehek vezérfőfival folytat majd *Koerber* pourparlerket, mert ezeket meg kell még nyernie. A *Budínist* című cseh lap értesülése szerint a cseh nyelvkérdés megoldása *egyévi halasztást* fog szenvedni, de az osztrák kormány már is kész *nagyobb engedményeket* tenni. Ugyanezen lap értesülése szerint maga a király is *nem sokára* jelet fogja adni a csehek iránti jóindulatának és két engedményt fog nekik tenni, melyek közül az egyik *politikai értékű*.

A franciaországi kulturharc. A franciaországi kulturharc hevességét jellemző epizódról értesítenek bennünk Párisból: *D'Estournelles de Constant* báró francia képviselő lemausi kastélyába tegnap behatoltak válsztói, megkötötték a szolgálatait és mindent följárogattak, de nem vittek el semmit. A parasztok kijelentették, hogy a ért ostromolták meg a kastélyt, mert *D'Estournelles* báró a kongregációkra vonatkozó törvény mellett szavazott. *D'Estournelles* báró nevét jól ismerik Budapesten is, az elmúlt évben a békeről tartott felolvasása révén.

A délafrikai csaták epilógja. Az Európába érkezett boer csapatokok tegnap meglátogatták *Krüger* és nem sokára visszatérnek Londonba. Egy amerikai lap jelentése szerint a boer vezérek utjának főcélja az, hogy biztosítsák a hollandi nyelvnek, mint az oktatás nyelvének a megtartását a volt koltárságok területén. De e látogatások sora nem a legfontosabb, Délafrikát érdeklő esemény. Sokkal messzehatóbb következményekkel járnak azok a határozatok, amelyeket most tárgyalnak s részben már el is fogadtak a fokföldi parlamentben. A megnyitónál Milner kormányzó beszédét mondt, amelyben olyan törvényjavaslatot jelentett be, amely a kormányzót és az összes érdekelteket felmenti a *hadijog* alatt elkövetett cselekedeteik alól. E törvényjavaslat elintézése után meg fogják szüntetni a *hadijogot*. Egy másik törvényjavaslat fel fogja hatalmazni a kormányzót bizonyos vármoknak és adóknak a parlament által meghatározandó időre való *felfüggesztésére*. Egy harmadik törvényjavaslat meg fogja tiltani az *ázsiai beemzülöttek behozatalát* (angol alattvalók kivételével), továbbá vagyonlan vagy undorító és ragályos betegségek szenvedő emberek bevándorlását. A kormányzó azonkívül több törvényjavaslatot jelentett be a vasutjegyek és más közmunkák terén teendő javításokról, valamint egy törvényjavaslatot, amelynek értelmében a *gyarmatoktól 50,000 fontnyi flottát* fognak szedni.

A törvényhozó gyűlés egyhangulag és vita nélkül elfogadta a királyhoz és a királynéhoz intézendő feliratot, amely azt mondja, hogy mindnyájan büszkéek, hogy a nagy birodalomhoz tartozhatnak és készek annak épségeért sikraszállni.

A délafrikai háború két jelentős szereplőjéről érkezett ma hír: *Robert* és *Cronje*ről. Amarról azt beszélük angol katonai körökben, hogy aggkora miatt nem sokára *nyugalomba vonul*. Utóda a főparancsnokságban valószínűleg a *connaughti* herceg lesz.

S hír jött a paardebergi oroszlanról, *Cronje* tábornokról is, akit elfogatása után a törvényi nevezetességű Szent Ilona-szigetén internáltak. Egy londoni távirat elmondja, hogy tegnap egy angol gőzös elhagyta a szigetet 997 boerral, köztük *Cronje* tábornokkal. Mind hazamennek vesztett hazájukba. . .

Hágából jelentik, hogy *Botha* tábornok onnan felelősségével együtt Brüsszelbe utazott.

Oserbenhagyott trónkövetelő. *Della Forre* herceg és *Di Cassero* gróf, a nápolyi Bourbon-párt vezérei levelet intéztek *Caserta* grófjához, a nápolyi trónkövetelőhöz, amelyben értesítették, hogy *visszalépnek a párt vezetésétől*. A válság oka a következő: Augusztus 2-án *Caserta* gróf (*Alfonso* Bourbon herceg) nevenapján a nápolyi Bourbon-párti arisztokrácia isentiszteletet hirdetett a Santa Maria del Carmine ai Mannesi templomban. A nápolyi érsek az isentiszteletet betiltotta, de a templom plébánosa a tilalom ellenére is megtartotta. Ennek következtében a plébánost a *divinis* följárogatták *hivatalától*. Mikor ez az eset *Caserta* gróf tudomására jutott, levelet írt a párt vezetőségének, amelyben erőszakos eljárásuk *ilóit rosszasásként* fejezte ki. Azt hiszik, hogy most már a Nápoly tartománybeli *összes Bourbon-pártok föl fognak oszlatni*. Eddig sem zavartak sok vizet.

A boxerek alkonya. Szomorú sorsra jutottak azoknak a boxerbandáknak vezérei, akik a nagy kínai háborúnak értelmi szerzői valának. *Tung-fu-siang* tábornok Kano-son-uban tölti napjait tökéletes testi és lelki nyomorúságban, Serege, amely a lázadás

alatt a legfélelmetesebb volt valamennyi rablóhorda között, 1000 emberre apadt s a félméztelen, toprongyos, kiéhezett alakok boldogok, ha koncot vetnek nekik. A százműzött és rangjától megfosztott *Tuan* herceg és kenyeres-pajtása *Cai-lan*, Turkesztánban tengődik nagy szegénységben. Legáltalán így írják a kínai lapok, amelyek szavahibetősége gyenge lábon áll.

Balkán szennálók. A portának ismét tárgyalni- valója van a hatalmakkal. Két kérdés aktuális most: A *Libanoni kormány*ó kinevezése és egy *újfajta török váma*. Az első ügyben a nagyhatalmasságok képviselői ma a diplomáciai testület doyenjénél, báró *Calice* osztrák-magyar nagykövetnél értekeztek a külügy-miniszterrel. Az értekezleten *új jörelőre* néve is tettek ajánlatokat. A másik kérdésben az osztrák-magyar, angol és olasz nagykövetek ma *azonos jegyzéket* intéztek a portához, amelyben tiltakoznak a török lapokban jelezett *kétszázalékos váma* ellen, amelyet olyan élvámolt idegen árukra akarnak kivetni amelyek egyik török kikötőből a másikba vitetnek. A többi nagykövet is csatlakozni fog ehhez a tiltakozáshoz.

Hivatalosan jelentik Szófiából: Néhány külföldi lap szerint a bolgár kormány megkísérelte a macedón kongresszus két pártjának kibékítését s e végre *Mihajlovszkit* ajánlotta a kongresszus elnökül és *Zoncset* és *Szardjovot* alelnökül. Ez a híresztelés merő *ko-holmány*. A bolgár kormány a nélkül, hogy beleavatkoznék a kongresszus dolgaiba, gondos figyelemmel kíséri a macedón mozgalmat, hogy abban a pillanatban amikor valaki átéli a törvény határait, közbe-lépjön. Hogy mennyire hejtelen az említett jelentés, bizonyítja az a nyilatkozat, amelyet *Dánev* miniszter-einök a szobránjában tett s amely szerint minden állami hivatalnok és minden tanító, aki a kongresszusban résztvesz, elmozdítanak állásától.

Dánev miniszterelnök ma Belgrádba utazik. Utazásának célja állítólag az, hogy a szerb miniszterel-nökkel *közös érdekű ügyekről* tanácskozzék.

HIREK

Budapest—Wien.

Budapest főváros tanácsa mai ülésén egy érdekes átiratot tárgyal. Bécsnek, azaz hogy *Wien*-nek büszke városa, mely Lueger tanácsára *leofenpestezte* egy darabig ezt a mi egyesített fővárosunkat, de Ofen-Pestre címzett hivatalos átiratait mindannyiszor felbon-tatlanul visszakapta, végre hallgatott a jobbik eszére, beadta a derekát s most már igazi nevén címezi Budapestet. Ennek vizsonzásául azonban a bécsi tanács azt kívánja a buda-pesti tanácstól, hogy emez viszont ne *Bécs*-nek címezzé az ő fővárosát, mert ilyen várost ő nem ismer, hanem *Wien*-nek. Ezzel az átirattal foglalkozott ma a tanács és kimond-totta, hogy a bécsieknek igazuk van, utasít-ván egyuttal az összes városi hivatalokat, hogy a Bécsbe szóló hivatalos átiratokat ezentul *Wien*-be címezzék.

Hát a békekesség kedvéért ez elég okos határozat, de ismét egyike azoknak az engedményeknek, amelyeket az osztrákoknak minden igaz ok nélkül teszünk. Mert hogyan áll a dolog általában s a Budapest-Wien-kér-dés különösen? Ott kezdődik a dolog, hogy mi magyarok a germanizáció ellen való — kissé későn elkezdett — védekezésünkben multhatatlanul szükségesnek ítéltük, hogy — amennyire csak módunkban lehet — leráz- zunk országunkról a németétségnek azt az igá-ját is, amelyet városaink és helységeink né-met elnevezésének formájában vetett a nya-kunkba. A germanizálásnak ez a fajtája olyan hatalmas volt, hogy a művelt idegen nem-zetek — a németek révén — csakis a német nevéükön ismerték és nevezték azokat a ma-gyarországi helységeket, városokat, várme-gyeket, sőt országrészeket is, amelyeket a németétség jónak látott — elkeresztelni. Ugyan-ilyen elbánás alá estek a folyóink és tá-vaink, hegyeink és völgyeink, s csak nagyritkán esett meg, hogy ezeket és a helységeket a latin nevékről ismerték és nevezték a franciák és az angolok. *Freszbür* és *Ofán* (Pressbourg, Ofen), *Latész* és *Lóplátánsee* (Theiss, Platten-see) neveket emlegettek száz másikkal együtt a franciák a latinos elnevezésű *Danube* és

Transsylvania mellett. Olyan erős volt ez a németétség, hogy ha egy Budapesten megfor-duló francia valamely utcát vagy teret akart megnevezni, azt sem magyarul nem mondta, sem franciára le nem fordította, hanem így beszélt:

— Je demeure dans la *Palatingasse* —
Le *Josephplatz* est plus petit que l'*Elisa-bethplatz*.

Ma már másképp van ez, de attól tar-tok, hogy a francia és az angol geográfák és térképek még folyvást tele vannak magyar-orrszági német helynevekkel. Számos francia újságíró és litterátort azzal az érvel sike-rült meggyőzőnm, hogy „a franciáknak leg-kevesebb kellene a német uszályt még azzal is hordozniok, hogy a mi magyar városainkat és folyóinkat német szóval nevezzük.“ Ugy vélem, hogy ez az érv tett legtöbbet a ma-gyarság érdekében a Vogézeken túl.

Mi tehát mint nemzet védekeztünk egy idegen erőszakosság ellen. Soha eszünkbe sem jutott volna tiltakozni az ellen, ha a fran-ciák, vagy spanyolok, vagy törökök, vagy akár a pápuák is a saját nyelvükön emleget-ték volna a mi helységeveinket. Mert el-végre is, a nyelveknek megvan az a joguk, hogy bármit is a maguk idiomája szerint ne-vezzenek el. Az olaszok sohasem panaszkod-tak a *Venise*, a franciák a *Parigi*, az angolok a *Londres* stb. ellen, mert mindebben soha nem volt semmi olasz-, vagy francia-, vagy angol-ellenes tendencia. De igenis *magyar-el-énes* tendencia lappangott a *Klausenburg* és *Grosswardein* — valamint, hogy más nemzeti-ségekről is szóljak: a *Clujeu* és *Oradea Mare* alatt is.

Ez volt az oka a mi harcunknak és ez vezette a magyar kormányt a helységevekről szóló törvény megalkotására is.

Egynéhány újságíró barátom akkoriban, mikor végre mindnyájan tisztába jöttünk azzal, hogy ezt a galád germanizmust tüzzel-vassal irtanunk kell: amolyan magyaros nagylelkűsködéssel azt a fölfedezést tette, hogy hiszen mi is vétkezünk, mert ime *Turinnak*, *Flórencnek* nevezük *németesen* azt, aminek becsületese olasz neve *Torino*, *Firenze*; és derűre-borura kezdtek frni a *Torinot* és *Firenzét*. Nem volt igazuk. Lehet, sőt bizo-nyos, hogy mi a németek révén szoktuk meg a *Turin* és *Flórene* neveket, de szoktunk mi meg a németek révén sok egyebet is, a min sonki sem ütődik meg. A nagyobb és régibb műveltségű szomszéd nemzet mindig befolyással volt és lesz a kisebb nemzetre: s bizony *nem árt az olaszoknak*, ha mi *Kossuth* Lajos utolsó lakóhelyét tovább is *Turinnak* nevezük, amint száz meg száz levelében maga a *turini remete* (és nem torinói remete) is írta. A *Flórene* pedig csak németes megrovidítése a város eredeti latin nevének. Mind a két szó teljesen magyarrá változott és mivel mi Olaszországot megmagyarosított, vagy elgermanizált úgy sem akarjuk, bizvást megtarthatjuk ezeket a régi városneveket épp úgy, mint *Venezia* ma-gyar nevét a *Velencét*.

Neveztünk mi más városokat is néme-tül; így régebben *Dümmkirchent*, *Mechehnt* irtak a történéseink és geografusaink. Ezek helyett ma könnyen irhatunk és irunk is *Dunkerquet* és *Malinest*, — mert amazok a nevek, ritkán fordulván elő, nem rögződtek oly erősen a szókincsünkbe, hogy ki nem dobhat-nók őket, — de az *Antwerp*-ből bajosan lesz már *Anvers*, sem *Kopenhágéból* *Kjöbenhavn*, pedig ezek is tiszta német formájuk. Régebben né-met neveket is magyarabbá iparkodtunk tenni egy kis diákossággal, teszem: *Norimberga*, *Heidelberg*, de ezektől már elszoktunk; nyelv-ünk — hogy Toldy Ferenc szavával éljék — elvesztette áthasonító erejét.

De a meglévő, mindenkor használatban volt, közkincesé lett elnevezéseket — bár-milyen származásuk is — eldobni oktal-an-ság. Azért, hogy mi nagylelkűen *Firenzét* írunk *Flórene* helyett, egyetlen nagynémet sem fogja önként Pozsonynak nevezni az ő — Pressburgját.

Nekünk tehát Bécs *Bécs* marad, nem pedig *Wien*.

A mi már most specialiter (a modern magyarok ezt így mondják: speciell) a Budapest-Wien kérdést illeti, ez egészen külön paragrafus. A *Pressburggal*, *Hermannstadttal*, még az *Ofennel* is arra hivatkozhatik a németiség, hogy ez neki régi nyelv- szokása, szokásné, amelyről holmi magyar érzékenykedés miatt ő bizony nem mond le. De az *Ofen-Pest* szándékos politikai és nemzetiségi bántalom volt. Magyarország egyesített fővárosának új neve — Budapest — nem volt meg németül; ezt tiszta magyarfaló szenevedelemből s a német szupremacia bizonyítására okáért fordították a Luegerék Ofen-Pestnek, hogy vele a *Judapesthet* bosszantsák, iránta kicsinyléseket kifejezzék. Ezt Budapest tanácsa Bécs városától el nem tűrhette. De mi magyarok? Akár másék ezer eszendeig nevezhetjük még a mostani osztrák fővárost *Bécsnek*, azzal sem bosszantani, sem kicsinyelni nem akarjuk, sem elhungarizálni nem fogjuk.

Barátságából megtehetjük neki, hogy le-
wienezzük, de — ismétlem — Bécs azért *Bécs* marad.

Színésznevelés.

Hazugság-e az, hogy a színház a kultúra terjesztője? Vagy igaz-e az, hogy a színház a szegények bibliája? Körülmézzék a színház nézőtérén s azt gondoljam magamban, hogy aki most itt ül, az mind azért jött ide, mert otthon nem értette meg Shakespeare-t, Molièret, Madéchet és Goethét? Vagy azt, hogy ezek az emberek azért jöttek, mert a spektakulumba göngyöltet kulturműzét szomjazták? Csupa művelődni akaró, tökéletesedni vágyó ember-e ez itt, vagy szegény flótás, akinek itt egy kiválasztott zseni magyarázza Lear király szenvedéseit és Desdemona gyötrelmeit? Othello fekete féltékenységet nem ért-e otthon? A betűkből nem tudják-e kiszívni azt az édes, gyönyörteljes mérget, melyet a könyvek árasztanak? Tolmácsra van szükségük, aki magyaráz, kommentál s így szól:

— Látjátok, Shakespeare ezt így gondolta. Oh kis, csenevész polgárfantázia, te csak így értetted eddig Shakespeare-t! Látod... látod. Most én megmutatom neked, hogy én hogy értem!

A színház nagy dolog és szent dolog, mint ahogy minden szent, ahol emberek oktatnak s ahol részesítik őket a szépség kultuszában. S szent dolog az a szabadság is, mely nem kér neveléshez osztályzatokat a művészet egyes tantárgyaiból. Aki Shakespeare-t a maga fejével magyarázza, azt kioktatni erre nem lehet s kalkulust sem adhat belőle senki. Egy kissé szakrilegium tehát a színész-akadémia is. Legalább azok, akik még hisznek és bíznak abban, hogy a művészetet nem lehet tanterv és paragrafus szerint beoltni a tehetséges és szorgalmas tanulóba, hiszik, hogy szakrilegium. De végre is nem tehet arról egy színész sem, hogy a színházra nagyobb szüksége van az államnak, mint az ő zsenijére s nem tehet róla egy színész sem, hogy a színházat óvni kell a hivatlanoktól. A színház ma már iskola, kultúranya s végignéve a nézőtérén, el kell ismernem, hogy ezek az emberek mind azért jöttek ide, mert a szórakozásban és látványosságban édes kulturműzét akarnak nyalogni.

A színészet gyönyörű mesterségéből ezek a színész-iskolák ugyancsak sokat elsikkasztottak. Ez a sok: — a szabadság. Fájjaljuk s a művészet szabadsága ellen valónak tartjuk. De ha megvannak már, akkor legalább legyenek valamilyenek.

Megint ott áll a színpadon az, aki mindig Shakespeare-t magyarázza. Nem éppen a budapesti színpadon áll. Valamelyik vidéki színpad deszkáin. Alant sok ember ül s bá-

mul rajta, hogy Shakespeare-t milyen módon magyarázzák neki. Ez a színész most olyan nagy és felelősségteljes munkát végez, mint az, aki tizezer embernek új újságot és könyvet. Lelkekkel dolgozik, agyvelőket reformál, szíveket táplál vagy [sorvaszt el, a] szerint, amint ért hozzá vagy nem. És mert ilyen nagy felelősséggel járó munka a színészi, még a szabadság árán is el kell küldeni az akadémiára azt, aki Shakespeare-t akar magyarázni.

— El is küldjük — voti közbe akarí.

El! De nincs köszönet benne. Itt van a *temesvári*, hatóságilag is támogatott színművészeti képezde! Azt olvassuk róla, hogy fölvesz a tanuló közé akárkit, aki az *elemi iskolát elvégzte*. Ebbe az iskolába elmehet az, akinek nincs felsőbb iskolai bizonyítványa. Az *országos színművészeti akadémiában* pedig, éppen ma teszik ezt közé, annyi műveltséget és iskolai képzettséget kívánnak, amennyit minden művelt tizenéves fiatal és tizenhatéves leánytól el lehet várni.

Ez a meghatározás igen ügyes, igen liberális, de mintha veszedelmes lenne. Nem is őszinte. Mögötte sok lehet. Mi van benne? Kell-e alapvető tanulás? Mennyi kell? Csupa kérdés. Semmi felelet! És jó volna a *temesvári művészberek* bokrai alá nézni, talán akad olyan is, aki el sem tudja magától olvasni a Shakespeare betűit. A négy elemi osztály után meg szokott ez történni különben igen jóra való népeknél is.

Végül pedig, ha minden elemi iskolát végzett egyén háromévi tanulás után kiáll a deszkákra s komolyan el akarja hitetni a világgal, hogy ő most Shakespeare-t tud magyarázni, a színművészet komoly és nagy alakjai elkeseredetten fogják követelni, hogy ha már van Akadémia, hát legyen.

G-a.

Budapest, augusztus 21.

— BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás dr. *Kohl* Medárd püspöknek és udvari papjának kíséretében ma, a fővárosból Esztergomba utazott. — *Baró Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter e hó 27-én tért vissza a fővárosba s átveszi tárcája ügyének vezetését.

— **Királynak születésnapján.** *Nordereyből* írják, hogy az ottani magyar és osztrák fűrdőkolónia is lelkesen megünneplelte ő felsége születésnapját. Dél előtt istentisztelet volt a katolikus templomban, amelyen a magyar fűrdővendégek, eütköz gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnaggyal nagy számban jelentek meg. A mise után *Farkas* Sándor pécsi cigányzenekara játszotta el előbb az osztrák néphimnust, majd pedig egymásután a Szózatot és a magyar himnuszot. Délben a *Kaiser Franz Joseph* szállóban diszebéd volt, melynek rendezése becsületére válik a derék magyar vendéglősnek. *Pongrácz* Károlynak. A diszebédén dr. *Némethy* Károly belügyminiszteri tanácsos gyújtó hatása magyar pohárköszöntővel éltette a magyar királyt. Nagy tetszést keltett egy elmés osztrák hölgy felköszöntője, aki abból az alkalomból, hogy magyarok és osztrákok oly békesen ünnepelnek itt együtt az ischli kiegyezési tárgyalások sikerére emelte poharát.

Scheveningenben a római katolikus templomban hátfőn ünneplés istentisztelet volt, amelyen az itt időző magyar és osztrák fűrdővendégek nagy számban jelentek meg; ott voltak többek között dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf *Csermín* hágai követségi titkár és neje szül. *Kinsky* grófnő *Claparté* bécsi sváji követ, *Fogány* Károly főispán nejevel, gróf *Collaredo-Mansfeld*, *Usterházy-Stokkau* és *Lamberg* grófné, dr. *Baumgarten* Lázló koronaigazgató, *Gál* Jenő miniszteri tanácsos nejevel, dr. *Áldásy* Antal egyetemi tanár, *Petz* Samu műegylemi tanár, *madarasi Peck* Nándor udvari tanácsos, *Weisz* Fülöp a kereskedelmi bank igazgatója, *Heller* Gábor nagykereskedő, dr. *Mayer* ügyvéd stb. A jelenlevők nevében *Wlassics* Gyula miniszter üdvözlő táviratot küldött ő felségéhez Ischlibe.

A kies fekvésű sváji fűrdőben, *St.-Morizban* időző magyar és osztrák vendégek is nagy lényenly ünneplétek meg ő felsége születésnapját. A katolikus templomban nagymise volt, amelyen gróf *Lónyay* Elemér is megjelent nejevel, *Steliana* kir. hercegnővel; este pedig a magyarok és osztrákok tényes lakomát rendeztek.

— **Kossuth Lajos Tódor Budapestben.** *Kossuth* Lajos Tódor, Kossuth Ferenc fivére, aki tudvalevőleg Oszországbán él, a jövő héten Budapestre érkezik, hogy részt vegyen édesatyja emlékére rendezendő ünnepségeken s koszorút helyezzen édesatyja sírjára. Kossuth Lajos Tódort a főváros polgársága Budapestre érkezésekor ovációban készült részesíteni.

— **Az özvegy spanyol királyné utja.** *Bécsből* táviratozzák, hogy *Mária Krisztina* özvegy spanyol királyné leányával, *Mária Terézia* infánsnővel együtt ma Párison keresztül hazautazott Spanyolországba.

— **Kohl Medárd püspök bérmautja.** Dr. *Kohl* Medárd püspök a nyár elején tébeszakított bérma körútját folytatni fogja a felvidéki megyékébe. Szombaton utazik a Csallóközbe és onnan Nyitra és Pozsony megyékbe, ahol a járási központokon bérmautni fog.

— **Zarandoklás a Szent Jobbhoz.** A budai királyi vártemplomban a tegnapi nemzeti ünnep után Szent István király jobbát kitették a hívek tiszteletére. Mivel a tegnapi ünnep alkalmával sokan nem juthattak be a templomba, ma egész nap valóságos bucsujárás indult meg a Szent Jobbhoz. A fővárosban időző külföldiek és vidékiek seregessül zarandokoltak föl a budai várba, ahol a vártemplomban végzett ájtatoskodás után megtekintették a királyi palotát és a vár nevezetességét. Sok ezren örültek meg a koronázó Mátyás-templomban, amelynek történeti erekiyéit, az Arpádai királyok sírját és loretói kápolnáját folyton sokan nézik. A szentistváni körmenetben résztvevő vidéki papoknak akik testületileg nézték sorra a templom nevezetességét, dr. *Nemes* Antal budavári apátplébános szolgált történelmi magyarázatokkal.

— **Szívek operálása.** A szívnek, mint a test egyik legfontosabb szervének az orvossebész gyógyításáról van szó, amelyről már jó ideje kísérleteznek, s néhány sikerült kísérlet már érkezett is hír az utóbbi időkben. Erről a rendkívüli jelentőségű kérdésről tartott nemrégiben felolvasást dr. *Schermann* amerikai orvos. Megemlékezett első sorban minden olyan esetről, amelyben 1896 óta a szíven támadt operációval próbáltak gyógyítani. Összesen harmincegy eset volt. A legelső kísérletet 1896-ban *Farin* orvos tette, aki ugyanabban az esztendőben még két kísérletet csinált. Az első két kísérlet az operáció után pár nappal halállal végződött a lélegzőszervek gyuladása következtében, a harmadik azonban gyógyuláshoz vezetett. *Coppelen* és *Rehm* szintén eredményes kísérleteztek e téren, noha egyes esetekben az operáció órákkal a sebesülés után hajtott végre. Azóta több kísérlet történt s legutóbb s legutóbb Párisban is volt egy eset, amely lésebb gyógyítást tette lehetővé. Az eddigiek ugyanis szurt sebek voltak. Az operációt egy *Launay* nevű fiatal párisi orvos hajtotta végre még pedig sikerrel.

— **Az angol király hajózása.** *Covesből* jelentik, hogy a királyi yacht a királyi hal délután 3 óra 30 perckor onnan sétatra indult. A yacht ma éjjel Portland előtt, holnap éjjel Falmouth előtt és szombaton éjjel Penbroke előtt fog macást eresztetni.

— **A képviselőház a Wesselenyi-szobor leleplezésén.** A képviselőház elnöksége tudatja a képviselőkkel, hogy báró Wesselenyi Miklós szobrának a jó év szeptember hó 18-ikán Zilahon megtartandó leleplezési ünnepélyére a képviselőház meghívott. Felkérletnek a t. képviselő urak, hogy akik az ünnepélyen megjelenni óhajtanak, azt folyó évi szeptember hó 1-ig a képviselőház elnöki irodájában bejelenteni sziveskedjenek: A jelentkező képviselőket alkalmasint *Daniel* Gábor képviselőházi alelnök vezeti a leleplezésre s a képviselőház nevében koszorút helyez a szoborra, minthogy gróf *Apponyi* házelnök a Kossuth-ünnepnek fog megjelenni.

— **Beteg hercegnő.** *Gmundenben*, mint nekünk táviratozzák, súlyos műtétet fognak végrehajtani *Margit* Zsófia württembergi hercegnőn. A hercegnő, aki tudvalevőleg *Károly* Lajos főherceg leánya, bélbajban szenved.

— **Fűrdőorvosi jubileum.** Dr. *Jármay* László huszonöt éves fűrdőorvosi működését vasárnap, e hó 24-én tisztelői O-Tátraüreden megünneplik. Dr. *Jármay* nagy része van a Tátra fejlődésében az utolsó 25 év alatt s negyedszázados fűrdőorvosi jubileuma alkalmat nyújt a Tátraútrajtozóknak, hogy meleg ünneplésben részesítsék dr. *Jármay*-t.

— **Schwab betegsége.** *New-Yorkból* táviratozzák, hogy *Schwab*, az acéltrust vezérigazgatója az utolsó pillanatban elhalasztotta európai utazását, hogy *Morgan*nal találkozhék, akivel hosszabban értekezett. *Schwab* határozottan megoáfolja a komoly megbetegedéséről elterjedt híreket, de föltűnt, hogy csak botjára támaszkodva tud járni.

— **Kinevezések a rendőrségen.** A belügyminiszter ma kinevezte *Fömel* Elek felsőnépbizt. kapitányt valóságos rendőrkapitánnyá, *Szemler* Hugó segédfogalmazót fogalmazóvá és *Hübner* Kálmán számellenőrt segédfogalmazóvá.

— **Porosz vendégek Budapesten.** A porosz képviselőház irodai igazgatója Plate J. a napokban több honfitársával Budapesten járt és az alkalommal különösen nagy érdeklődéssel szemlélte az új parlamenti épületet, melyről a leghízelgöbben nyilatkozott. *Benédikt* Márk képviselőházi igazgató vezetésével különösen az egyes helyiségek berendezését tanulmányozta és ímsélelten kijelentette, hogy bár *Berlinben* is két új parlamenti épület emeltek, kényelem és célszerűség dolgában egy sem vetekedik a mi új országházunkkal. A vendégek Budapest fekvéséről és szépségéről a leghízelgöbben nyilatkoztak.

— **A clevelandi Kossuth-szobor.** Elégé ismeretes az a hajszó, amely a clevelandi magyarok kegyetes szándéka ellen támadt. A clevelandi magyarok közadakozásból összeremeltették anyai pénzt, hogy Clevelandban Kossuth Lajosnak szobrot állítsanak. Azt is sikerült kivívniok Cleveland városánál, hogy a város főterén álljon majd a szobor. Minden rendben lett volna már, Cleveland, amely egy szabadsáért lelkes nemzetnek a földjén van, tudja kicsoda Kossuth Lajos, s megfizetésnek vette, hogy Kossuth-szobor legyen falai között, — de közébejt a pánszláv agitátor. Az megkezdte az intrikálást, s már-már úgy hittük, hogy hiába való az áskálódás, amikor most egy távirat nagy családot hoz. Cleveland városa úgy látzik megingott, ezt jelenti egy távirat, amelyet *Kohányi Tivadar*, a clevelandi *Szabadság* szerkesztője küldött, s amely ezt a néhány lesújtó szót tartalmazza:

A pánszlávok támadása sikerült, a Kossuth-szobor nem fog eredeti helyén állni.

Ez a kis távirat szomorú dologra beszél, Cleveland polgármestere, aki az agitátorokkal nem törődött egy ideig, úgy látzik mégis csak engedett. Még csak az az egy vigasztaló a dolgban, hogy a távirat nem dönti le az egész szoborügylet. A szobor legalább meglesz, ha más helyen is. A pánszlávok aknamunkájáról egyébként a clevelandi *Szabadság* augusztus 7-iki száma a következőkben számol be:

Augusztus eszején a Germania Hallban népgyűlés volt a Kossuth-szobor ügyben. A nagyterem zsúfolásig telt meg az ügy iránt érdeklődő közönséggel. *Black Lajos* elnököt, aki a méltóságjelvényes leolyt gyűlést tapintattal vezette. Megjelent a gyűlésen *Johnson L.* Tamás Cleveland városának polgármestere is, aki hosszabb beszédet mondott. Kiterjeszkedve az ügy részleteire, annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Kossuth-szobornak azért nem kellene a város főterén állni, mintán a város más irányban terjeszkedik. Ajánlana az Euclid Avenuenak a Wade-Parkba szögellő terét. Ha azonban a magyarok mégis ragaszkodnak az eredetileg kijelölt helyhez, — a polgármester — egy újat sem fogja megmozdítani, hogy a szobor a főtérről elhelyeztesse.

Többen szóaltak fel ezután. *Babeock* bíró, *Pollner* és mások. Ezek mind megdicsérték Kossuthot, de egy olasz szónok kivételével, valamennyien arra akarták bírni a magyarokat, hogy a szobornak a város főterén való felállításához ne ragaszkodjanak. Másképp fogta fel a dolgot *Russell L. A.* egy tekintélyes amerikai ügyvéd. Ez a leghatározottabban jelentette ki, hogy a magyaroknak nem szabad engedni. Beszédével valóssággal lázba hozta a közönséget. Ékes szavakkal adózott Kossuth emlékének, kiméletlenül ostorozva a polgármesternek politikai okokból eredő határozatatlanságát. „Nincs Amerikában oly szent hely, amelyhez Kossuth szobra ne lenne méltó!” kiáltotta *Russell* lelkesen. A válasz rá orkánzerű tapsvihar volt. Ez a beszéd döntötte el az eset. A népgyűlés erre egyhangulag kimondta, hogy a magyarok ragaszkodnak a városi hatóság által eredetileg írásban megadott engedélynek betartásához. A gyűlésről mindenki azgal a megnyugvással távozott, hogy a szobor eredeti helyén fog állni.

Másnap aztán jött egy kis meglepetés. Cleveland város ügyésze nyilatkozatot tett közzé, hogy a közmunkatanács elnökének, *Salen*-nek, nem volt joga az engedélyt megadni, mert — szerinte — az efféle engedély kiadása a városi tanács ügykörébe vág. Hétfőn, augusztus 4-én, tartott ülésen pedig a városi tanács hosszú és mérges vita után kimondta, hogy a Kossuth-szobor nem fog a főtéren állni. Akiknek első sorban ott kellett volna lenni, *Johnson* polgármester és *Salen* elhagyták a várost. Heves vita után mondták ki, hogy a szobor nem fog a Square-en állni s hogy a közmunkatanács, továbbá a városi parkok bizottsága lépjen érintkezésbe a magyarokkal s a megállapodáshoz mért határozatot kérvény alakjában nyújták be a tanácshoz, amely aztán dönteni fog a felett, hol fog a szobor állni.

— **Taristahál.** *Salsburgból* táviratozzák nekünk, hogy *Horvay József* bécsi születésű borbélyeség tegnapelőtt a Magas Göről lezuhant és oly súlyos sérü-

léseket szenvedett, hogy kevéssel több meghalt. — A hegymásásnak esett áldozatul egy fiatal kapucinus szerzetes is, *Eduárd páter*. A fiatal szerzetes, aki *Neurapsban* lakott, vezető nélkül mászta meg a *Seekogel* hegyét és lezuhant. Holttestét ma megtalálták.

— **A branyiszki ünnepély.** *Szepesváraljáról* jelentik: A baldózei fürdővendégek által 20-án rendezett branyiszki ünnepély nagyszabásúvá nőtte ki magát, mert a szomszédos városok közönsége felkarolta az eszmét és impozáns számban csatlakozott a Baldózei körül közsimegéhez, melyet *Szepesváralján* óriási közönség zeneszóval fogadott. Mintegy 50 kocsin vonultak fel a branyiszki orom kanyargó utain a honvédelmekhez, hol *Veress Sándor* ünnepi beszédet tartott. *Violet Malvin* és *Szobonya Mihály* szavaltak, a közönség pedig hazafias dalokat énekelt, miközben *Kempelen* Bőszike megkoszorúta az emlékoszlopot. Délután *Baldos* fürdőben hangverseny volt, amelynek tiszta jóvedelmét az oszlop restaurálására fordítják. Elhatározták, hogy a branyiszki hősköz méltó emlék felállítására végett országos mozgalmat kezdeményeznek.

— **Beszélgetés Löhninngel.** A nagy port felvert *Löhning*-ügy ma a legaktuálisabb kérdés Németországban. Egy berlini újságíró ma megszólaltatta magát *Löhning*-t is, aki azt mondta, hogy a porosz kormányt félrevezették. Ő a lengyel kérdésben semmiféle külön magatartást nem tanusított, hiszen arra alkalma sem volt, de semmi köze sem volt a kérdéshez, ő csak intím, baráti körben adott kifejezést agresszív nézetének. *Löhning* nem tudja meg, vajjon a császárnak tudomása van-e az ő ügyéről, de az ő lemondási kérvénye már régen a miniszter előtt van. Megírték neki, hogy távozásakor a vörös sas-rend rendjelet kapja, de ezt a mai napig sem kapta még meg.

— **Egy mohamedán reformátor halála.** A közép-afrikai Kanemben meghalt a minap *Mohamed el Szenuzi* sejk, Észak-Afrika leghatalmasabb embere. A szenuzi szerzetesek feje volt, akik a mozlim vallás apostolai Mekkátlól egész az Atlanti-óceán partjáig. Az elhunyt sejk évtizedekig azon fáradozott, hogy a mohamedán vallást megtisztítsa a sok teológiai salaktól s hogy Észak-Afrikában, Arabiától a marokkói partokig s a Csád-tótl a Földközi-tengerig egységes, teokratikus arab államot alapítson. Óriás az a betelérés, amelyet Észak-Afrika mohamedánjaira gyakorolt. Mielőtt azonban politikai céljainak megvalósításához fogott volna, előbb a vallást akarta terjeszteni. Székelyhelyt emulogva Tripolisz déli vidékéről egyre tovább vitte dél felé s Afrika középsőben az iszlám érdekében apostoli működést fejtett ki. Eddig nem sokat hallottunk hiveiről, a szenuziakról, mert az elhunyt sejk rendkívül békés ember volt; hivei azonban nagyon harciasak s el vannak keseredve az európaiak ellen. Ha az elhunyt egyházi helyére valami harcias embert választanak meg, akkor a szenuziak még sok galibát fognak okozni s Közép-Afrikában újra véres harcok lesznek az európaiak és a bennszülöttek között.

— **Tornatanfolyami vizsga.** Az 54-ik tornatanító képesítő tanfolyam e hó végén ér véget. A vizsgák 25-ikén kezdődnek, előbb huszonkilenc írásbelileg vizsgáznak a tanfolyam halgatói, aztán a szóbeli és gyakorlati vizsgák kezdődnek, amelyek szeptember hó 1-ig tartanak. A vizsgák naponta reggel 8 órátl este 6 óráig folynak és nyilvánosak. A halgatók a Nemzeti Torna-Egyület vizsgálóbizottsága és az előadó tanári kar előtt vizsgáznak; a vizsgálóbizottság tagjai: *Berezovszky Albert* belső titkos tanácsos, *Ém Gyula* fővárosi tanácsnok, *Bernáth Béla* országgyűlési képviselő és dr. *Hegedűs Gyula* ügyvéd, az előadó tanári kar tagjai: *Maurer János*, *Szemesi Lajos* és dr. *Ferényi István*. A vizsgákra dr. *Wlassics Gyula* közoktatástügyi miniszter *Boncz* Ödön miniszteri osztálytanácsost küldötte ki. A tanfolyamon összesen negyvenhárom vettek részt, amik közül legtöbben kö-épiskolai tanárok.

— **Egyszázalékos megyei pótdát a segélypénztárnak.** Érdekes indítványt tesz *Szathmáry* Gábor békesi főjegyző. Minél szélesebb körben óhajtván a tagokat a gazdasági munkás és cselédségjótéért társba beírni, az indítványozza, hogy a megye egyszázalékos pótdát vessen ki, melyből ingyenessé tennék az orvosi vizsgálatot s megszüntetnék a beíratási díjak fizetését. Ez a két körülmény pedig ezeket vonna a humánus intézmény kötelékébe. És ha a megye a tudóbetegek szanatóriumára, tisztviselő alakra 3%-os megyei pótdát úgy megszavazott, hogy nem volt egy hang, mely ellenzte volna, tartja ezt az emberbaráti intézményt oly jelentékenynek, hogy számít egyhangú elfogadására.

— **Ártatlanul vádolt tanító.** A verseczi kiállításlőről közölt apróságok során szerdai számunkban azt írunk *Burghardt* Imre tanítóról, hogy résztvett a verseczi alldéutsch diákok tüntető lakomáján. Ma *Hercegy* Ferenc távirában kér bennünket, hogy ezt a tévedésen, vagy hamis információ alaplú hírt korrigáljuk. Gyermekkora óta ismeri *Burghardt*-ot és tudja róla, hogy lelkes és kifogásialan magyar hazafi.

— **Mascagni, az összerférhetetlen.** A *Parasztecsület* világhíri szerzőjével, akinek egyetlen nagy sikere után sehogy sem sikerül újabb diadalt szereznie, az a hír érkezik, hogy el akarják mozdítani a pesarói Rossini-zeneakadémián viselt igazgatói állásától. Ez a szándék egy látványos hosszabb harcoknak a következménye. Hogy Mascagni mindenképpen el akarják távolítani, az nyilvánvaló akkor lett, mikor nemrégiben inspektort tettek föléje az akadémiánál, éppen mikor az intézettel távol volt. Az inspektor ugyan kevés dolga akadt, mert nem igen jelent meg az intézetben, respektálva a temperamentumos Mascagni felháborodását, aki erőlelyen tiltakozott az ellen, hogy valakit föléje helyezzenek. E miatt a kinövés miatt sztrájk is volt. A zeneakadémiai növendékek sztrájkoltak, mert a Mascagni rendelkezésére bocsátott intézeti pénzekből utalványozták az inspektor fizetését. Ez megint csak Mascagni kezét kötötte meg, de egyszersmind a növendékek érdekeit is sértvén, ők is fellázadtak. Most pedig azt jelenti Pesaroból, hogy a Rossini-zeneakadémia igazgatótanácsa rendkívül ülésben egyhangulag elhatározta, hogy Mascagnit eldávólják, mert temperamentuma és összerférhetetlen jellege miatt nem töltheti be állását. A határozatot már fel is terjesztették a közoktatástügyi miniszterhez megerősítés végett.

— **A zionizmus és a szultán.** Dr. *Herzl* Tivadar, a zionizmus ismert nevű előharcosa, mint a *Jewish World* jelenti, a szultán távirati meghívására nemrégiben Konstantinápolyban volt, ahol a legmagasabb állami funkcionáriusokkal tárgyalta a zionizmus ügyében. Dr. *Herzl* terjedelmes memorandumot is szerkesztett, amelyben a zionisták szándéka és törekvései felől számolt be. A memorandum lefordították török nyelvre és a szultán kívánságához képest azonnal elébe terjesztették. Dr. *Herzl* e dolgozatában azt ajánlja a szultánnak, hogy létesítsen zsidótelepeket és rámutatott az ilyen telepek nagy gazdasági hasznára. A szultán tanulmányozta a kérdést és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a zsidóságról, mint gazdasági tényezőről, végleges határozatot azonban nem hozott a telepítések dolgában. Dr. *Herzl* reméli, hogy sikerül a szultánt a zionizmus ügyének megnyernie és hiszi, hogy a telepítések nekikára megindulnak.

— **Házasság.** *Horváth* Lajos fővárosi evangélikus lelkész és vallásántr eljegyezte *Böngérfi* Ilonkát, *Böngérfi* János fővárosi tanár leányát.

Hirsch Menyhért takarékpénztári tisztviselő *Nagyszombat*on jegyet váltott *Janovics* Adótl főbírtokos és haszonbérlet leányával, *Teréz* Hosszuróven.

— **Az utolsó út.** *Kemmerling* János, a *pensylvánia* vasut egyik legrégibb és legügyesebb mozdonyvezetője lemondott állásáról s június 30-án tette meg utolsó útját a mozdonyon. És ez az út igazán utolsó útja volt az életben. A mozdonyvezető a 11. számú mozdonyon tette meg utolsó útját. A mozdonyhoz három postakocsi volt csak csatolva. A mozdonyvezető örömmel tudatta barátaitól, hogy ime ez az utolsó útja, mint mozdonyvezetőnek. Ezután visszavonul. A vonat azonban utközben egy órát késelt. *Kemmerling* nem akarta, hogy utolsó útja ilyen diestelenül végződjék, mert a gyorsaságot illetőleg mindig az 6 mozdonyai voltak a rekord-törők. Be akarta hozni az egy órai késést és nekieresztelte a hatalmas mozdonyt úgy, hogy a veszélyes kanyarulatokalt 61 mérföldnyi utat 57 perc alatt tette meg. *Johnston* közelében a *Conemaugh* folyó mentén van egy nagyon hirtelen kanyarulat. Itt az örülten vágató mozdony kiugrott, nekiszaladt a vágány mentén fekvő sziklának, fölborult, fölrobbant és hozzácsatolt kocsikkal együtt lezuhant a 250 lábnyi mélységbe. Az irtozatos esés dirib-darabra tört a mozdonyt s a kocsikat. A mozdonyvezető nyomban meghalt, a lüto néhány peromulva kiszenvedett s valóságos osoda, hogy a postakocsik alkalmazottai életben maradtak s közülök kettő súlyosan, kettő könnyebben megsérült.

— **Halálozás.** Ma delután temették a *Kerespesi*-ut izraelita temető virágoknál díszített halottas-házából nagy részvét megnyilvánulása mellett *Seligmann* Károlyt. A ravatal teljesen elborította a sok koszoru. A temetésen a fővárosi polgárság sok előkelősége, az aranyművesek és óratékeszők ipartársulának elnökségén kívül számos külföldi gyáros is megjelent. *Lazarus* főokmány vezetése alatt a templomi énekar énekelte a halotti szolozsmákat; aztán dr. *Kohn* Sámuel főrabbi méltatta az elhunyt munkás életét.

Ausséből jelentik, hogy *Fetter* Karolina grófné, az osztrák képviselőház elnökének neje az éjjel hirtelen meghalt.

— **Vagdalkozó bolgár katonatisztek.** *Székfából* táviratozzák az *Agramer Zeitung*nak, hogy a bolgár főváros egy élénk utóján két katonatiszt összeveszett és a szóváltás dulakodássá fajult. *Szefranics* Kuzman tüzérlőhadnagy megrohanta *Arza Markov* gyalogsági századost, aztán kardot rántott és lesújtotta vele a kapitányt, aki súlyosan megsebesülve, összerogyott. A főhadnagy önként jelentkezett föletes hatóságánál. A vérontás oka egy szófiai színesző.

— **Struzna detektív ur.** Ami most egy prágai detektívrol kisült, az a netovábbja a széhihmoskodásba gabalyodott mai világnak. Ez a detektív merőben eltévesztette a hivatását. A detektív tudvaleg arra való, hogy a rendőri és bírósági nyomozatnak a kezére járjon nagy ügyességgel, mely ügyességét, hogy annál inkább kifejthesse, járhat egészen rendes polgári ruhában a detektív. **Struzna ur,** a prágai detektív nem találta elegendőnek ambíciója foglalkoztatására a büntösök kinyomozását és az igazságszolgáltatás kezére való juttatását, hanem meglehetősen virágzó leánykereskedést is folytatott. **Ügyességére** vall, hogy mikor most kiderült a kétkeltkülsége, ő maga nem bünhődhetik érte. Hogy miért, az majd alább derül ki. Hogy lelepleződött, annak a története a következő: A prágai **Pravo Lidu** című újságnak valaki a következő táviratot küldötte be:

„95. sz. távirat; feladták Iglában, 1902. aug. 9-ikén este 8 ó. 20 perkor. Prágába érkezett 9 ó. 25 perkor. **Struzna Borbála,** **Plavecku-utca 14. Prága, Visegrad.** — Küldjön azonnal egy osinos leányt; kissé németül is tudjon. Kopp.“

A beküldő célozta nyilvánvaló volt. Valahogy kezéhez jutott ez a titkokat, de azért elég világosan szóló távirat, elküldte hát a nevezett laphoz, hátha annak sikerül a dolog megfejtése. A **Pravo Lidu** végére is járt a titkoknak, s kinyomozta, hogy **Struzna ur** első osztályú titkos rendőr, a felesége, **Struzna Borbála** pedig nyilvános mulatóhelynek a tulajdonosnője és azonkívül leánykereskedést is folytat. De az asszony beteg, tehetetlen asszony, tehát egészsége ura vezeti az üzletet. Régebbről, kezdetleges berendezkedésű időkben az ilyes kedélyeskedés ugyan megtörtént már, de manapság, amikor a rendőrség a közgazgatás legmodernebb szervezete igyekszik lenni, ez az eset egy kicsit sok a kedélyeskedésből. Es mint főnébbről már jeleztük, **Struzna ur** nem bünhődik, mert nem lehet rábizonyítani semmit sem, ő a felesége iparengedélyével csinálta az üzleteit. A tehetetlen beteg asszony ellen mindazonáltal folyik a vizsgálat.

— **Idegenek elutazása.** A Szent István napjára felránduló idegenek közül tegnap már sokan elutaztak a fővárosból. Mint a vasutak kimutatásából látjuk a keleti pályaudvaron 13 ezer 328, a nyugati pályaudvaron 11 ezer 43, a délin 3958. A hajók forgalmának rendes ünnepnap képe volt.

— **Izsap-zivatar.** **Immsbruckból** jelentik, hogy a tiroli **Tschengels** és **Prad** községekben nagy zivatar volt **iszapesszével,** amely Tschengelsben 13 házat egészen, Pradban pedig 11 házat egészen és 12-öt részben beborított és nagy károkat okozott. Két emberélet is esett áldozatul. A **Stylser-Joch** és a **Suldenstrasse el van borítva iszappal** a hatóság megtette a kellő intézkedéseket és 80 lönyi katonaságot küldött oda. A forgalmi akadályt valószínűleg nemsokára elbírítják. Meráni jelentések szerint a Naiss-patak áradásánál öt ember vesztette életét és kettő sebesült meg.

— **Felhőszakadás és árvíz.** **Meránból** táviratozzák, hogy a Naiss patak felhőszakadás következtében kiáradt és több helyen kiöntött, a hidakat mindenütt elpusztította. Azt hiszik, hogy öt ember beleült a vízárba; egynek a holttestét már meg is találták.

— **Beszakadt vízmedence.** A Ferenc József-híd budai oldalával szemben épült vízmedencének az egyik partja beszakadt és beomlásra fenyegeti a kocsikat is. A beszakadást talajvíz okozta. A katasztrófa jelei már napokkal ezelőtt mutatkoztak és megiettek minden intézkedést, hogy emberélet ne essék a beomlás áldozatául. A közeli lakókat kiköltöztették és a veszedelmes utrészt elzárták. A beomlás este negyedkilencor történt, amikor ott nem dolgozott és nem járt senki. A rendőrség intézkedett, hogy a veszedelmes helyen a közlekedést elzárják, továbbá megkeresze a vízmedence igazgatóságát, hogy a nagyobb baj elhárítása iránt intézkedjék.

— **Istentisztelet.** A svábhegyi iskolaház termében vasárnap délelőtt 10^{1/2} órakor evangélikus református istentisztelet lesz. Ez alkalommal **Takaró Géza** református teológus prédikál.

— **A váci siketnéma-intézet jubileuma.** **Wlassics Gynla** közoktatásügyi miniszter a váci siketnéma-intézet igazgatóságához leiratot intézett, melyben értesíti az igazgatóságot, hogy a magyar siketnéma-oktatás fennállásának századik évfordulója alkalmából rendezendő jubileumi ünnepet október tizenkétedikére tűzte ki. Ugyanekkor leplezik le **I. Ferenc király és Chazár András** mellszobrát.

— **Tíz az erdőben.** Tegnap tíz volt a **Stefánia-nton,** a **Viztorony** és a **Földtani intézet** között levő erdőben. Valamint, valószínűleg eldöbött égő szivarvégigtől, meggyulladt a száraz fű és mintegy 10 négyzetméternyi területen, nagy lánggal elégett.

— **Tífuszmegbetegedés Balatonfűzfőn.** **Yess-prémből** táviratozzák a félhivatalos **Magyar Távirati Irodának:** Balatonfűzfőn állítólag megromlott ételek élvezete folytán három tífuszmegbetegedés történt. A betegek a veszprémi kórházba szállították.

— **Léghajó Bayreuthba.** A **Fränkischer Courier** jelenti Bambergből, hogy tegnap **Burgkundsdtában**

egy léghajó szállott le, amelyben 3 párisi ember volt. A léghajósok Bayreuthba igyekeztek és este negyed tíz órakor szálltak fel Párisban.

— **Halott a tóban.** **Mondseeből** táviratozzák: A **Mondsee** mellett levő tóban augusztus elején megtalálták dr. **Weimann** thalgaui törvénytudós kiállítását. A halott tóvízbe hanyózott s csak most találták meg úrösen a tó mellett levő bokrok között, amikor **Weimann** meggyilkolták, körülbelül 70—100 forint volt nála. A csendőrség keresi a gyilkosokat.

— **Nyilatkozat.** Felkértek bennünket a következő helyreigazítás közlésére:

A **Budapesti Napló** augusztus 17-ikén megjelent 925-ik számának újdonságok rovatában megjelent **Egy bakszáz röpök és a magyar címer** felirású közlemény következtében van szerencsém tisztelettel felkérni, hogy a tényállást felderítő következő nyilatkozatomnak becses lapjában helyet adni sziveskedjék.

Tény az, hogy a kir. erdőfelügyelőség **Julius 1-e** óta magánlakomhoz tartozó helyiségek egyikében van elhelyezve, mert az általam **Orendi Vilmos urtól** bérbre vett lakosztály nagyobb része magánlakásom.

A hivatalos célokra szolgáló helyiség a **József-és Kereszt-utca,** két majdnem egyenlő jellegű utca sarkában levő épületben van elhelyezve, melynek két ablaka a **József-utca**-ra, két ablaka pedig a **Kereszt-utca**-ra szolgálván, a háztulajdonos a **Kereszt-utca**-ra néző homlokzatát jelölte ki a hivatalos címer kiüggesztésére. Ezt nem találva eléggé szembevetendő heinek, a háztulajdonos beleegyezésével a hivatalos címer a **József-utca**-ban lévő bejáratnál helyeztem el.

A címer kiüggesztését az a körülmény késleltette, hogy a kérdéses ház új épület és akkor, mikor beköltözök, még teljesen készen nem volt és csak újabban fejezték be az épület azon részén is a munkálatokat, a hová a címer kiüggesztését előszervelem. **Nagysszében, 1902. évi augusztus hó 19-én. Szócs Miklós,** királyi erdőfelügyelő.

— **Vízitautomobil.** **Wendauer Robert** egy gyorsjárata vizi-ósondák építésén dolgozik, melynek vizi-automobil nevet adott. A vizi-automobil szeptember havában a **Dunán,** a **Margitszigetnél** fogja első próbamenetét megtenni.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a **Telefon Hírmondó.** Nyolc órakor megszólal a **Hírmondó riadójele** s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenákat hallhatnak az abnonsek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az **Emke-kávéházból** közvetíti a **Telefon Hírmondó.** E zeneátvitelt azonban megszakított szünet 8 óra 15 perkor, mikor a külföldi tőzsdéziáratokat olvastatta fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek feloalvasása van napirenden.

(x) **Ha öszül a haja,** használja a **Stella**-vizet. Ára 2 K. **Kapható Zoltán B. gyógytárban,** Budapest, Szabadság-tér.

(x) **Fratelli Delsinger** fűmei kávéraktára Budapest, **Ferenciek-tere** királyi bérpalotában.

NYÁRI ÉLET.

Táncoló asztalok.

— *Jelenet.* —

(Egész délután esett az eső és a fűdővendégek unalmukban spiritizmust ütek, asztalt táncoltattak. Vacsorára elmentek a társalgóba. Az asztalok magukra maradtak.)

A **kártyaasztal:** Szabad kérnem egy keringőre? Az **íróasztal:** Köszönöm, nagyon kövér vagyok ehhez...

A **kártyaasztal:** Naaa... csak egy túrt. Az **íróasztal:** Köszönöm, annyit se. Nem nekem való már ez. Ezt én már a fiatalokra bízom.

A **kártyaasztal:** Pedig egyje, de táncoló kedvemben vagyok! Ezek a spiritiszták megtáncoltattak és most guszust kaptam... (nagyokat ugrik)... huj!... huj!...

Egy **varróasztal:** Ha engem nem nézne le, kedves kártyaasztal ur, táncolnék magával...

A **kártyaasztal (göggel):** Köszönöm, nem kell. Mindig elkerültem a masamód-szerelemeket...

A **varróasztal (szomoruan):** Ön megvet engem. Hajh, könnyű önnek, hiszen önön baccarat-t játszanak... Ön tagja a kaszinónak...

A **kártyaasztal:** Ugy van. Ra'tam már grókok mentek tönkre.

A **íróasztal:** Hát ha olyan nagy táncolhatnéjka van, nézze, ott már táncolnak is...

A **kártyaasztal:** Ah... eselédből!

Az **íróasztal:** Hogy-hogy?

A **kártyaasztal:** Nem látja? A konyhaasztal táncol a spejz-asztalal... Pfuj! Valóságos asztal-buzalka.

Egy **dohányasztal:** Mi az? Mi az? Bál van itt?

Az **íróasztal:** Bocsánat, itt tilos a dohányzás.

A **dohányasztal:** Pardon. (Eldobja a szivart.)

A **szalonasztal:** Hopp, hopp. Felállni a négyesre! Vizavi kerestetik. (A kártyaasztalhoz): Ön nem táncol?

A **kártyaasztal:** Ha muszáj... szabad kérnem...

Az **íróasztal:** Négyest? Jó. Azt mindig szívesen táncolom.

(A párok feldőlnek.)

A **szalonasztal:** Senangró! Turdamé!

(Az ebédlőasztal elhőbzázi.)

A **szalonasztal:** Nem tud vigyázni, mafla?

Az **ebédlőasztal:** Mit mondott, hencegő arany-lábu?

A **szalonasztal:** Fogja be a száját, vén butor!

A **többiek:** Psssszt! Pszt! Semmi botrány.

Az **ebédlőasztal (dühösen):** Maga beszél? Maga beszél? Maga még zsámfolyó volt, amikor énrólam már miniszterek ettek!

A **szalonasztal:** Turdamé! Dámenszó! Kolódón... most!! Séta jobbra... szémplesén... egy hölgy előre... komplimán!

(A tánc tovább folyik, kivédgös-kivirradtig.)

—o—

FŐVÁROS

(*) **A katonai kinstár kérelme.** A székesfőváros hatóságától azt kérte a katonai kinstár, hogy a béreadókat épületei után ne szedesse be a személtuvarozásért járó 1/10 házbér-krajcárt, mert innen a személt a katonaság; a saját vállalkozójával hordatja el. A tanács a mai üléséből ezt a kérelmet elutasította, nehogy precedens alakosson arra nézve, hogy az általános kötelezettség alól bárki is kivonassa magát.

(*) **Adókvetés.** A VI. kerület adókvetés-bizottsága holnap, pénteken délelőtt 9 órától délután 1 óráig a 3957—3962. hrsz. házakban összeirt adókvételekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogja tárgyalni.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Kossuth-ünnep a szinkörben.** **Kossuth Lajos** születésének századik évfordulóját, szeptember 18-ét a Városi Igéti Szinkör méltó módon fogja megünnepelni. Az ünnep estéjén **Pakots Józsefnek** erre az alkalomra írott **Kossuth Lajos** című látványos szindarabját adják elő. A darab nyolc képből áll; a jeles fiatal író híven rajzolta meg benne a szabadságharc dicsőséges korszakát és a dicső korszak legnagyobb alakját, **Kossuth Lajost.**

** **Magyar opera Berlinben.** A berlini **Theater des Vestens** most teszi közzé az ideai játéktervét. Bemutatóra kerül a színházban **Habay Jenő Falu rossza** című dalműve is.

** **Fővárosi Nyári Színház.** A budai szinkörben holnap, pénteken **Guthi** és **Rákosi** nagy sikert aratott eredeti bohózata **A sasok** kerül színpadra. A több szerepeket **Réthy,** **Thury,** **Ferenczi,** **Izsó Miklós,** **Bartos,** **Csiszér,** **T. Csige** **Böske,** **Fóti Frida** és **Keleti Anna** játszik. Szombaton operaelőadás lesz a budai szinkörben; szíre kerül **Verdi Troubadour** című operája; az előadásban közreműködnek: **Anday Blanka,** **F. Kállay Luiza,** **Mihályi,** **Környei** és **Vajda.**

** **A király a színházban.** **Ischből** írják, hogy a múlt héten került színpadra először az ottani udvari színházban az **Osztrigás Mici** bohózat. Az előadásban a király is jelen volt és kifünően mulatott.

** **A Színművészeti Akadémia új tanácsa.** Az országos magyar királyi színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember 7. 8. 9-dikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember 10. és 11-én vannak délután 3 órától kezdve. Az országos színművészeti akadémiába való felvételt megkiváltatnak: a) Szinpadias, csinos alak. b) Tiszta kijelölés, csendő hang. c) Kitejtett testi alakok mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámj bejegyzés. Amely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, bejegyzésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irathatja be magát. g) Jó magaviseletéről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítványból, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulatniul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A főtétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetség-telen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona fejtéti díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt, tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a leveleikre és 30 koronát lebrán 1-én előre fizetni. j) Minden főtvetit növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az előlék terjesztendő kötelezettségét aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 1. szám III. em.) készséggel ad.

** **A Kisfaludy-Színház odüsseje.** Az óbudai Kisfaludy-Színházban eddig még egy direktor sem tudott boldogulni. Most **Monori Sándor** akart szeren-

csét próbálni. A tanács azonban mai ülésén megtagadja a színháznitítás engedelmét, mert a színház annyira rozoga, hogy a közönség nem mehet be.

**** Bokor József magánantofolyama.** Szini pályára készülök, kik tanulmányait magauon utajták végeznit, teljes kiképzést nyerhetnek ifju Bokor József népszínházi karnagynál, ugy az operett — operán — valamint drámai szakban. Leckéket ad lakásán (X. Tiszviselő-telep Csaád-utca 20.) vagy az illető tanuló lakásán. A tanfolyam tíz óra terjed. Jelentkezhetni akár levélben vagy személyesen mindennap déli 12 órától 3-ig. Bokor József karmesterei s színészpédagogiai működése egyaránt kiváló s ez a válaikozása is érdemes az érdeklődők figyelmére.

**** Beiratkozás a Nemzeti Zenedébe.** A Nemzeti Zenedében a növendékek beiratása augusztus 30 átl bezárólag szeptember 5-ig az intézet helyiségében (Budapest IV. ker. Uvívály-utca 14. sz.) naponként délelőt 9—12 óráig történik. Ezen az időn túl csakis igazgatósági engedéllyel vesznek már ízl növendékeket, naponként déután 3—5 óráig. A Zenedébe mindkét nembe i növendéket felvesznek az ének, zongora orgona, cimbalom, hária, az összes vonós-és fuvchangszerek. továbbá az összhangszertani zeneszerzési, zenetörténeti és esztétikai tanszakokra, a vonósnegyes és zenekari iskolába, valamint az egyházi zene és liturgiái tanszakokba is. Beiratási díj 12 korona.

**** Városligeti Szinkör.** A Városligeti Szinkörben szombaton a *Budapest* című bohózatot adják, amelyben föllep *Ujházi* Ede, a Nemzeti Színház kiváló művésze.

**** Uránia-Színház.** Lovász János darabját az Urániában estéről-estére fokozottab érdeklődés kíséri. Az igazgatóság erre való tekintettel a hét minden napján *A délbábok hazáját* adják.

SPORT

**** Tornaverseny.** A Békés-Osabai Torna-Egylet tegnapi versenyt *Fóly* Ándor, a Nemzeti Torna-Egylet tagja 89 méter 35 centiméterre dobta a diszkost és ezzel új országos rekordot állított föl. A Torna-Egylet tagjai közül még *Katona* Gyula nyert díjat, aki az összetett versenyben volt a legkiválóbb.

Nyári lóversenyek.

— Ötödik nap. —

Budapest, augusztus 21.

Még a lóversenynyel is jóllakik az ember. Már unalmassá válik és végtelennnek tetszik a tizenegynapos meeting s bizony ma a nagy tribünön csak igen kevés ember volt jelen. Csak éppen a fogadások érdeklik a közönséget is, az istállóalajosokat is és a sport szeretete teljesen veszendőben van. A bookmaker és a totalizátor az elsőrangú tényező, a ló csak másodrangú.

Ma különben egy érdekes finish, mely *hármasholtversenynyel* végződött, köztüle le a főérdeklődést. A kis tribünnél volt a cél s *Olympias*, *Bergeret*, *Vezér* egy pillanatban haladtak át a célvonalnál, ugy mint három év előtt a Nyári handicapben *Néni*, *Mindegy* és *Anuska*.

A verseny eredménye egészen más lett volna, ha *Vezér* lovasa a végkiздеlem nagy izgalomban nem lelejt el hogy a cél közelebb van s csak beutafut után kezdte bevesen ostromozni lovát. A szegény állat futott, ahogy csak tudott s a cél után száz méterrel félihoszlat meg is előzte társait.

De már akkor késő volt, mert a díj is másé lett. Sportiszeponthól nevezetes volt a *Kettős ivadékverseny*, melyet a nagyraltartott és faviorit *Cart blanche* nyert meg.

— Kanca a legjobb kétevesünk, rossz az évjárat! — sóhajtották a szakértők.

Favoritok győztek; Bonta háromszor s csend, sürkeség és a letöröttség unalma borit a versenyterre.

A versenyek részletes eredménye:

I. Vitorony-díj. Díj 3000 korona. Távoálság 2400 méter. Gróf *Degenfeld* J. *Francia maopnja* (Bonta) első, *Pázmány* (Tara) második, *Originál* (Adams) harmadik; azután *Mr. Joh.* Totalizátor: 10: 30. Helyre-fogadások: I. 50: 60, II. 50: 54.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoálság 1500 méter. Báró *Uchritz* Zs. *Gurilja* (Bonta) első, *Oga* (Russel) második, *Garáda* (Adams) harmadik; azután *Dum-Dum* Totalizátor: 10: 14. Helyre-fogadások: I. 50: 54, II. 50: 62.

III. Csömöri-díj. Díj 3000 korona. Távoálság 1400 méter. Báró *Springer* G. *Bergeretje* (Smejda), gróf *Wenckheim* J. *Olympiasa* (Wilton) és *Mr. C. Wood* *Vezérje* (Holmes) holtversenyben első; azután *Kalupri*, *Blökade*, *Pumus*, *Ponyvásy* és *Fancy*. Totalizátor: 10: 52 (Bergeret), 10: 40 (Olympias) és 10: 20 (Vezér). Helyre-fogadások: I. 50: 184, II. 50: 183, III. 50: 118.

IV. Kettős ivadékverseny. Díj 20,000 korona az elsőnek, 3000 korona a másodiknak, 1000 korona a harmadiknak. Távoálság 1100 méter. Lovag *Léderer* S. *Carte Blanche* (Slack) első, *Lili* (Tara) második, *Pompás* (Russel) harmadik. Azután: *Prusli*, *Day-*

dream, *Belle oi* *Hernals*. Bonapace, Tolmács, Ibea. Totalizátor: 10: 30. Helyre-fogadások: I. 50: 66, II. 50: 58, III. 50: 74.

V. Nyeretlen kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távoálság 900 méter. Báró *Springer* G. *Nichetteje* (Michaels) első, *Aczél* (Russel) második, *Hamis* (Zsebök) harmadik, azután *Áltüd*, *Balletmádl*, *Reveil*, *Világos*, *Floral*, *Maud*, *Doping*, *Doboka* és *Bodri*. Totalizátor: 10: 91. Helyre-fogadások: I. 50: 150, II. 50: 120 és III. 50: 254.

VI. Welter handikap. Díj 8000 korona. Távoálság 1600 méter. Báró *Uchritz* Zs. *Gallumja* (Tara) első, *Takaros* (Bulford S.) második *Campilli* (Baines) harmadik. Azután: *Topaze*. Ne engedj. *Allerweil* fidel. *Muslica*. *Philisier*, *Via Appia*, *Kosima*, *Tubiczám*, és *Buzalka*. Totalizátor: 10: 92. Helyre-fogadások: I. 50: 190, II. 50: 100, III. 50: 226.

VII. Nyeretlenek díja. Díj 3000 korona. Távoálság 1600 méter. Szemere *M. Tombourje* (Bonta) első, *Matchbo* (Smejda) második, *Picador* (Gray) harmadik. Azután: *Bécs* és *Bordereau*. Totalizátor: 10: 16. Helyre-fogadások: I. 50: 68, II. 50: 133.

MŰVÉSZET

□ **Műkiállítások a vidéken.** *Istvánffy* Gyula festőművész a vidéken rendez műkiállításokat. Ez idő szerint Miskolcon van négyszáz festményből álló gyűjteménye melyet ki fog állítani Szegeden, Aradon, Kecskeméten, Temesvároton, Kolozsváron és Brassóban.

EGYESÜLETEK

(A Szeretetházi Nevelők Országos Egyesülete)

tegnap délután tartotta alakuló közgyűlését a tudományos Akadémia heti ülésstermében.

Somlyay József ideiglenes elnök megnyitó beszédében rámutatott a mult mulasztásaira s a jövő nehéz feladataira. A napirend első tárgyat *Gerits* Sándor előadása képezte, ki szakszertüben szólott az elhagyott gyermekek nevelésének kérdéséhez, ismertette és méltatta azon törvényeket és intézkedéseket, melyeket az állam a gyermekvédelem érdekében megalkotott és rámutatott azon feladatokra, melyek ezekből a Szeretetházi Nevelők Országos Egyesületére hármanak. — *Magyar* József (Budapest) a nevelők képzésének fontos ügyéről értekezett s benyújtott indítványában ielvílv kivanja kimondani, hogy árva-, szerzetsházi illetőleg javító-intézeti nevelők képzésével a tőren gyakorlatilag sikeresen működő tanítók bizassanak meg. Következett *Nagy* Károly (Kézdí-Vásárhely) előadása az árva-, szerzetsházi s javítóintézeti tanítók nyugdíjgyéről. Hosszas és élénk eszmecseré után a közgyűlés usította az elnökséget, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek küldöttségileg átadandó memorandumban kéré a szolgálati időnek 30 évben való megállapítását. Ezután megválasztották a tisztikart. Elnök lett *Somlyay* József, alelnök *Magyar* József, titkár *Cavalloni* Pál, pénztáros *Brocsok* Lajos, ellenőr *Magács* Károly.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A gyermekrontók vizsgálati fogsága.** A Hunyady-utóban elkövetett gyermekrontás vádjá alatt álló *Horváth* Lajosné, *Horváth* Mari és *Fabián* Ferencnére vonatkozólag a vizsgálóbíró tudvaleölveg elrendelte az előzetes letartóztatást. A budapesti kir. törvényszék váditanása helybenhagyta a vizsgálati fogságot érendelő végzést, mi ellen a terheltek a királyi táblához felfolyamodással éltek. A tábla szüneti tanácsa ma, *Haupt* Albert bíró előadása alapján a felfolyamodást elutasította. Így tehát a terheltek az ügy letárgyalásáig vizsgálati fogságban maradnak.

§§ **Pörös tallérok.** *Reisner* Henrik ékszerész felesége nemrégiben egy Szent Györgyi és egy Mária-tallért vásárolt *Kriegler* Dávid fővárosi ékszergyárosnál. Az érmeket 14 karátos arany gyanánt vette, holott a Mária-tallér nem volt fémelezve, a Szent Györgyi-tallér aranytartalma sem felett meg sem a fémezésnek, sem az üzletben kapott számlának. *Reisner*nek, mikor ezt megtudta bejelentette az esetet az Ékszerészek Országos Egyesületének és a fémelező hivatalnak is. Ugy az egyesület, mint a fémelező hivatal szigorú vizsgálatot indított *Kriegler* ellen, de *Reisner*nek ezzel sem előgedett meg, hanem család vétsége miatt iöljelentette *Kriegler*t a büntető járásbírósnál is. A járásbírósnál tárgyaláson a bepanaszolt ékszerész tagadta, hogy az érmeket nála vették volna. Az egész panaszot egy, a személye és üzleti jó hírneve ellen intézett hajszásnak mondotta. *Mint* hogy pedig a kiballagott tanuk vallomása a vád-nak elég alapot nem nyújtott, az ügyészi megbízott a vádat eljettette, és a bíró *Kriegler* Dávidot a család vétségének vádjá alól fömentette. A magánvádi fölfebbezése lojtyán az ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék föllebbviteli tanácsa *Bizagich* bíró elnökölése alatt. *Polónyi* Géza képviselte a panaszost, a vádlottat *Kenedi* Géza védte. Az ügyészség a vádat itt sem vállalta el, mert nem látott fennforogni közérdeket. A felek képviselőinek felszólalása után a törvényszék — mellozven a magánvádi által kért bizonyítás-kiegészítést — a járásbírószék ítéletét helybenhagyta; elrendelte azonban az iratoknak a pénzügyi hatósághoz való áttételét a fémelezési jövedéki kihágás esetleges megindítása végett. *Polónyi* az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be, majd a semmisségi panasz visszautasítása miatt felfolyamodást jelentett be a kuriához.

TÁVIRATOK

Hága, augusztus 21. A németalföldi postaegyező-mény még újév előtt életbe fog lépni. Hir szerint ezt az egyezményt Magyarország is aláírta.

Bukarest, augusztus 21. A román hajóraj legközelebb Sebastopolba indul, hogy viszozozza az orosz hajóraj constanzai látogatását. Orosz részről nagy ünneplésséggel fogják fogadni a román hajórajt. A Sebastopoli látogatás időpontja még nincs megállapítva.

A revanche.

Berlin, augusztus 21. A francia emlékünnepen *Maas* le *Toursban* igaztót, chauvinista beszédek hangzottak el. Az ünnepen jelen volt sok tábornok és nacionalista képviselő.

Tourinac náncyi püspök az elszászaiakhoz intézte beszédét, akik átjötték a határon — ugymond — dacolva a német ágyukkal és azzal a szerencsétlen sorssal, amelyben hazájuk szenved, hogy francia földön hűséget fogadjanak régi honuknak. Megjelenésük azt a néma, de annál többet mondó kérdést jelenti: Meddig várjuk még rátok, mikor jöttök már bennünket felszabadítani?

Lebrun képviselő után, aki *Jaurés*nek ismeretes beszédét aposztrofálta, *Chuny* tábornok a következőket mondotta: 1870 dicső harcában bajtársaink, idejöttetek, a *Maason* és a *Vogeseken* át, elhoztátok testvéri üdvözlöteket azoknak, akiknek lelke francia maradt és tanúságot tesztek arról, hogy az életét remény, amely az egykori csapást elfelednünk segít, sohasem fog kihálni!

A venezuelai forradalom.

New-York, augusztus 21. A *New-York Herald* jelenti *Willemstad*tól tegnapi kelettel, hogy Németország, Anglia és Franciaország közösen óvatást tett a venezuelai kikötők ostromzár alá vétele ellen. Venezuela holnap fog válaszolni erre a tiltakozásra.

Washington, augusztus 21. *Bowen*, az Egyesült Államok caracasi követe jelenti 19-iki kelettel, hogy arról értesült, hogy Németország, Franciaország és Anglia a venezuelai kikötőkre alkalmazott ostromzárt nem effektív ostromzárakat minősítették, mire a venezuelai kormány bizonyítékot kért erre nézve és azt az ajánlatot tette, hogy kereskedelmi hajókat küldjenek ki az ostromzár mivoltának kipróbálása végett. *Bowen* értesítette a caracasi külügyi hivatalt, hogy az Egyesült Államok politikájának megfelelően nem effektívnek talált ostromzárt nem ismer el és hozzá-tette, hogy a washingtoni venezuelai követ e bujeltetés ellen nem tett kifogást.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 21. *Schwab*, az amerikai acél-trust elnöke — mint newyorki magántáviratok jelentik — érintkezésbe lépett az angol és a német vasgyárakkal, hogy az amerikai és az európai vasgyárak közt nemzetközi megegyezést hozzon létre.

New-York, augusztus 21. (Terményföldes.) (Záriat.) *Gyapot*: *New Yorkban* helyben 9.— (9.—). Aug-ra 8 4/8 (8,53). *Novemberre* 7,80 (8,86). *New-Orleansban* helyben 8 3/8 (9,75). — *Petroleum*: *Stand white* *New-Yorkban* 7,20 (7,20). *Stand white* *Philadelphian* 7,15 (7,15). *Refined in Cases* 8,50 (8,50). *Credit Balances at Oil City* 1,22 (1,22). — *Zsir*: *Western steam* 10,30 (10,85). *Rohe* és *Brothers* 10,60 (11,20). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Aug-ra —.— (—.—). *Szeptemberre* 63 1/2 (60 1/2). — *Dec-re* 47 1/2 (46 1/4). *Buza* irányzata szilárd. — *Piros* 62-iki helyben 77 1/2 (77 1/4). Aug-ra —.— (—.—). *Szept-re* 75 1/2 (74 1/4). *Dec-re* 73.— (72 1/4). *Májusra* 74 1/2 (74 1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1 1/2 (1 1/2). — *Kávét*: *iair Rio* 7.sz. 5 1/2 (5 1/2). — Aug-ra 4,15 (5,30). *novemberre* 5,20 (5,35). — *Liszt*: *Spring* *Wheat* *clears* 3.— (3.—). — *Cukor*: 2 1/2 (2 1/2). — *On*: 25,20 (28,37). — *Réz*: 11 1/2—11,70 (11,50—11 1/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 21. (Terményföldes.) (Záriat.) *Buza* irányzata szilárd. — Aug-ra —.— (—.—). — *Szept-re* 71 1/2 (70 1/4). — *Tengeri* irányzata szilárd. — *Szept-re* 57.— (52 1/2). — *Zsir*: *Szept-re* 10,97 (10,57). — *Okt-re* 9,95 (10,77). — *Sealonna short* *clear* 10,57 (11,57). — *Sertésus*: *Szept-re* 16,85 (16,25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

KÜLÖNFÉLÉK

Búcsú a hajóról.

Búcsúját küldi már a nap a tájnak,
És engem elvisz tőle a hajó!
A dombtetők mind égő pírban állnak,
S hosszú fényávtól szikrázik a tó.

Elandalok az imbolygó sugáron,
Mely a vizekre tűzhidat vetett!
Fellobog benne minden elhalt álmom,
Oh tündöklő híd, szép emlékezet!

Ott a tetőn, hol long a rózsás pára,
A mult időknek képe megjelen.
Ott, ott van a tűnt boldogság hazája:
Bízó ifjúság, győztes szerelem!

A multnak napja messze visszfényt áraszt,
S kelt még szívemben vágó mélabút.
A víz, a víz, idők vize elválszt,
S minden hullám a parttól tovafut.

A tűz híd követ mind hosszabbra gyúlva, —
Ah! hisz mélyebbre száll is le a nap.
En búz ábránddal nézek még a multra,
S közben előre sózok habra hab.

Szellő is kisér illatot sóhajva,
S még áthoz túróir egy édes nevet.
Oh de fuvalma is az árt csak hajja,
Még földuzzad rá s hangosan nevet.

Csak folyton fogva tart a fényképrázat,
S elvész szememnek anyni tünde táj.

Egyszerre im! már fénynyomot sem láthat,
Előttém és mögöttém vak homály.

Mig visszánéztem, biz' leszállt az este,
Csak gyászfeleketek rémlik rám a víz,
A partok mind rejtelmes ködbe veszve,
S utam egyre mélyebb borúba visz.

Érzem, mint átjár az éj nyirkos árnya,
Lassan lélekben, testben dermedek.
De most hangosban zúg a habok árja:
Emlékek, vágyak — isten veletek!

(Füred és Siófok közt, a fedéltselen.)

Mezei Ernő.

† **A pápa.** Szokás a pápai udvarnál, hogy minden esztendőben emlékérmeket veretnek a szentatyá tiszteletére, amely egyik oldalán szent Péter képét, a másik oldalon pedig a pápa domborművi arcképét viseli. Az idén Bianchi rézmetsző volt megbízva az érem elkészítésével. A művész a pápát tiara nélkül s a farsádságnak és öregségnek szembevető jeleivel ábrázolta. Mikor azonban a pápának az érem gipsz-

mintáját megmutatták, a szentatyá egy kis méltatlankodással kiáltott fel:

— No de ilyen öreg és ilyen csunya talán még sem vagyok!

Es megmaradt a bite mellett, úgy hogy a művésznek új mintát kellett csinálnia.

† **Roosevelt és a tábornokok.** Roosevelt, az amerikai unió elnöke nagy sétákat tesz, aminek egyszerűen az az oka, hogy hisz. És annál is inkább küzd ez ellen a baj ellen, mert családi jellegű, s úgy látszik átörökös utján jutott hozzá. Legkevésbé örülnek azonban ezeknek a nagy sétáknak a titkos rendőrök, mert azoknak ugyancsak sokat kell gyalogniuk az elnök életének a védelmére, s ez súlyos feladat, mert Roosevelt, mikor sétál, valóságban rohan. Az elnök ismerősei közül azok, akiknek az a kitüntetés jut osztályrészül, hogy az elnököt sétáin elkísérhetik, pár napra dagadt lábakkal vonulnak vissza. Csak egyetlen egy ember, Wood tábornok bírja ki ezeket a sétákat. Nemrégiben történt, hogy az elnök az ő kíséretével Wood tábornokkal megint ilyen sétára indult, s a palota kapuja előtt Carter és Bliss tábornokokkal találkozott, akik együtt indultak az elnökhöz, hogy a tábornoki kinevezést megköszönjék. Roosevelt kezét szorított az urakkal és meghívta őket. A tábornokok rögtön tudták, hogy miről van szó, mert már hallották híret az elnök sétáinak. Mind a két generális meglehetősen gömbölyű uriember, megpróbáltak hát gyöngéden tiltakozni a kényszerítés ellen. Az elnök azonban átlatott a szítán és végét szakította a szabadkozásnak:

— Az önök térlógata mellett, uraim, jót fog önöknek tenni az a kis séta.

Menni kellett. A dicsőség természetesen nem tartott sokáig. Eleinte lihegték, izzadtak és sóhajtoztak, végre pedig kidőleek. Roosevelt odaállott a két kimerülve szuszogó tábornok elé és tréfás szigorúsággal mordult rájuk:

— Uraim, hogyha tudtam volna, hogy önök ilyen rossz gyaloglók, igazán nem neveztem volna ki önket gyalogsági tábornokokká. Szégyeljék magukat!

Es otthagya a két elképedt, izzadó embert az út közepén.

† **Csónakon az oceánon át.** Newmann kapitány és tizenhat éves fia csatlakoztak azon kevesekhez, akik csónakon merészkedtek az Atlanti-oceánra, hogy egyik világrészről a másikba jussanak. Hogy ez kicsoda veszedelmekkel jár, azt nem kell tulajdonos esetelní. A két bátor utas egy harmoniyos láb hosszú és nyolc láb széles bárkahajón harminchétt nap alatt tette meg ez utat. A gyenge járművet egy kis Kerozen-gép hajtotta. Az utasoknak rossz utjuk volt és sok baleset érte őket. A vihar egymásután

pusztította el a csónak sok fontos alkatrészeit, az olaj elöntötte kabinjuket, úgy hogy robbanástól kellett tartaniuk. Egy sötét éjszakán egy gőzhajó csaknem összezuzta a bárkát, viszont egy másik gőzhajó, amidőn irányt vesztve csüggedten bolyongtak a végtelen hullámokon, megmondta az irányt és bátorította őket. Augusztus 5-ikéről a következő jegyzet fordul elő naplójukban:

— Ismét vihar. Ez iszonyu. A szüntelen ide s tova dobások, a szenvedések végképp kimerítenek bennünket. Nincs anyai erőnk, hogy a hajón a leg-szükségesebb javításokat eszközöljük.

Augusztus 9-éről a következő feljegyzés olvasható:

— A küzdelem rendkívül nehéz és erőm fogytán van. Nyugalomra lenne szükségem, de nem pihenhetek. Fiam derekasan megosztja velem a fáradságokat.

Végre a tenger színe közeli szárazföldet jelzett. Találkoztak egy halászzal, aki azt mondta nekik, hogy kilenven mértőldnyire nyugatra vannak a Scilly-szigetektől. Falmouthban vetettek horgonyt.

— A leghosszabb kilenven mértőld volt ez, melyet életemben megtettem, — mondta Newmann kapitány.

Megpihenése után a kapitány Londonba és Németországba szándékozik utazni bárkájával. Azt mondja, hogy semmi sem győzte meg annyira, mint az álmatlanság. Éjszakánként és viharok alkalmával mindig ő virrasztott, míg a fát pihenni engedte, amennyire ily körülmények mellett pihenésről szó lehet. A bárkát a kapitány terve szerint készítették és általában nagyon jól kibírta a veszélyes utazást. A két utas nagyon napra való élelmiszert és vizet vitt magával, úgy hogy kevés élelmiszert meg is maradt belőle. Egy newyorki olaj részvénytársaság megbízásából utaztak, hogy a gépek munkáját kipróbálják. Newman az utazás alatt harminc fontot veszített súlyából és sikerén felbátorítva ugyanazon a csónakon akar Amerikába visszahajózni.

† **Szalmakalap papirból.** A papírkalmazás birodalmában a leg-risibbe újítás a papírosból való szalmakalap. Ez ugyan furcsán hangzik, de nem is azt jelenti, hogy a papírosból szalmát készítenek valami különös titkos eljárás után, mert hiszen erre igazán nincs szükség. Szalmát hál' istennek termel még eleget a nagy természet. A dolog egyszerűen annyiban áll, hogy papírosból fonnak kalapokat. Két minőségben állítják elő ezeket a kalapokat, egy elegánsabb, drágább minőségben és egy olcsóbb fajtát. Az olcsóbb fajtánál drótszerkezet adja meg a kellő szilárdságot, lakkos bevonat a nedvesség ellen teszi meutessé, s végül szalag is ékesíti. Ezeket a kalapokat ötven centimesnél is olcsóbban lehet kapni. Az elegánsabb fajtájú ilyen kalap, ha szalmasárga

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev.)

Írta: GORKIJ MAXIM.

(63.)

Sasa hátat fordított neki, nyugodtan ásított és lustán mondta:

— Azt álmodtam, hogy ismét hárfás leány vagyok. Enekelek s egy nagy fekete kutya néz rám, a fogát viczorítja s vár, míg abban hagyom az éneklést. Félek ettől a kutytól. Tudom, hogy mihelyt abba hagyom az éneklést, meg fog harapni... azért énekelek újra meg újra... de ha egyszer mégis csak elakad majd a hangom. Rettenetes és egyre viczorítja a fogát... Nagy Isten, könyörülj rajtam. Mit jelent ez?

— Ugyan ne beszélj már — vágott közbe Foma ridegen. Inkább mondd meg, hogy mit tudsz felőlem.

— Azt, hogy most felébredtél — felelte Sasa nyugodtan.

— Hogy felébredtem? Igaz, igaz, — mondta Foma tündőve s miközben lehajította a fejét, így folytatta: Azért kérdezem, hogy milyen embernek tartasz engemet?

— Milyennek? Tegnapos vagy — felelte Sasa ásitva.

— Alexandra! — kiáltotta most Foma. — Ne beszélj így! Mondd meg az igazat, milyen ember vagyok én?

— Semmilyen — mondta az asszony nyugodtan. — Minek kinezol ilyen ostobaságokkal?

— Hát ostobaság ez? — kérdezte Foma szomorúan. — Oh! Ostoba vagy te! Hisz ez a földlog. Ez.

Mélyen lélekzett s aztán elhallgatott. Sasa is csöndesen feküdt, fölfelé nézett s egy ideig hallgatott. Aztán megszólalt:

— En mondjam meg, hogy ő ki és miért olyan, amilyen? Hát miért kérdezi ezt éppen tőlem? Hát talán gondolkoztam én már erről? Hisz még önmagamról sem gondolkoztam... Nem volt időm és nem volt kedvem se...

Foma nevetett s így szólt:

— Ha én is tudnék — így nem akarni! Sasa most felemelte fejét a vánkorsról, szembenézett Fomával, újból lefeküdt aztán s így szólt:

— Nagyon sokat kutatás önmagadban... lásd, az ilyenből semmi jó sem fakad. Rólad semmit sem tudok mondani... Emberről sohasem lehet semmi igazságot mondani... Ki érti meg az embert? Az ember csak önmagát ismeri. Mondok valamit: Te jobb vagy a többinél. De mi hasznod van belőle?

— Hát miért vagyok jobb? — kérdezte Foma elgondolkodva.

— Jobb vagy. Ha szép dalt énekelnek előtted, sirsz. Ha aljasságot követ el valaki, megveted. Az asszonyokkal egyszerűen bánsz, nem szemtelenkedel velük, csöndesen viselkedel, az igaz, hogy vakmerő is tudsz lenni.

Foma nem elégedett meg mindezzel.

— Nem beszélj helyesen — mondotta csöndesen.

— Nos, én nem tudom, hogy mit kívánsz még egyebet. Mondd meg inkább, mit fogunk tenni, majd ha rendbe hozták a bárkát?

— Hát ugyan mit tehoznánk? — kérdezte Foma.

— Nisni-Novgorodba megyünk-e vagy Kazánba?

— Ugyan minnek?

— Mulatni.

— Nem akarok mulatni.

— Hát mit akarsz?

— Mit? — Semmit.

Mindketten hallgattak, a nélkül, hogy egymásra pillantottak volna.

— Szerencsétlen jellemed van — kezdte Sasa. Szomorú jellemed.

— Pedig soha sem fogok többé berugni — mondta Foma nyugodt, határozott hangon.

— Nem igaz — felelte Sasa nyugodtan.

— Majd meglátjuk. Hát azt hiszed, hogy jó így élni?

— Majd meglátjuk.

— Nem. Jó így élni?

— Hát hogyan jobb?

Foma rápillantott s izgatottan mondta:

— Utálatos vagy.

— Hát ez sem tetszik már? — mondta Sasa mosolyogva.

— Micsoda népség — mondta Foma beteges, torzult arccal. — Mint a fák, olyanok... Ők is élnek, de hogyan? Senki sem érti. Folyton csuszna, másznak valamerre, de soha senki sem tudja, hogy hova csuszna s merre... Még a moly is tudja, hogy hova csuszik és miért csuszik... És te? Mit akarsz te? Hova csuszol?

— Várj! — vetette most közbe Sasa s nyugodtan kérdezte: Mi közöm hozzád? Amit kívánsz, megteszem. Amit akarsz, megadom, de ne toladokjál a lelkembe.

— A lel—ked—be! — mondta Foma megvető hangon. Miféle lelkedbe? Haha!

Sasa föl s alá járt a szobában, összeszedte a ruháit. Foma figyelte s rosszul esett neki, hogy Sasa meg sem haragudott azért, amit mondott neki. Sasa arca közönyös és nyugodt volt, mint mindig, pedig Foma szerette volna, ha haragos és gyűlölködő lett volna. Valami emberi érzést szeretett volna látni ezen az asszonyon.

— A lélek! — kiáltotta. Hát lélekkel bíró ember élhet-e úgy, ahogy te élsz? A lélekben tűz ég... szégyen.

Sasa a padon ült, a harisnyáját húzta föl, de most fölötötte a fejét és szigorúan nézett Fomára.

— Mit bámulsz? — kérdezte Foma.

— Miért mondd ezt? — kíváncsiskodott Sasa.

— Csak... kedvem tartja...

— Hát csakugyan igaz?

papirokból készítik, egészen olyan, mint az igazi szalmakalap. A papírost keskeny oszlopokban metszik, s ezeket aztán kellően fonják és alakítják. Ebben a kalapban nincsen drótszerkezet, de azért épp olyan kemény, mint a szalmakalap. A varrássá és ragasztása után vízmentes lakkal vonják be azt is, esetleg bélelése is van, kivül szalag. Jelenleg még három frankjával árusítják ezeket a kalapokat, de lesznek még olcsóbbak is. Persze szabadságot vettek ezekre a kalapokra, hanem azokra a gépekre, amelyekkel a papírost preparálják és a kalapokat előállítják. A kalapokat Lyonban állítják elő. A hozzájuk való papíros nagyon tartós és hajlékony, a varrásnál és a ragasztásnál nem szakad.

+ **A világ vajtermelése.** Egy statisztikai kimutatás szerint a fehér népi országokban 69,880,000 tehén van s ezekből 2.640,000 tonna vaj és túró ered, pénzértékben ez 9,407,600,000 korona. Az Egyesült Államoknak csaknem kétszer annyi tehénük van mint Németországnak, kétszer annyi vajat és túrót termelnek is. Európában csak Oroszország mulja felül Németország tehénben való gazdagságát — Oroszországban 10,000,000 tehén van, Németországban csak 8,950,000. De egyetlen ország sem termel annyi vajat és túrót aránylag, mint Dánország, Angolország és Franciaország egyenlő tömeg vajat termel, noha Franciaországnak csaknem kétszer annyi tehene van, mint Angolországnak. Ennek következtében a vaj meglehetősen drágább is Franciaországban, 1889—99-ben a vajtermelés hétszázszor tonnával gyarapodott, de ennek ellenében a fogyasztás is emelkedett, még pedig 820,000 tonnával. Angolországban négy kilogramm, Franciaországban nyolc, Németországban öt és Dániában tíz kilogramm eszik egy-egy lakóra Angolország nagy tömeg vajat szállít évenként a külállásra, a bevétel 1880-ban 37,000 tonna volt, ma pedig 169,000. Ennek a legnagyobb részét Dánia szállítja, míg Franciaország bevétele Angolországba évről-évre csökken.

+ **Uj alagut a Themsen át.** A napokban nyitják meg Londonban azt az új alagutat, melyet a London grófsági tanács a Themse alatt építtetett. Ez a negyedik alagut a Themse alatt. Az alagut Greenwich és Millwall városrészeket köti össze. Építése három millió koronába került. Hossza 1,217 láb, szélessége tizenegy láb. Az alagut, mely csak gyalogjárók részére készült, hatvan lábnyi mélységben vezet a víz színe alatt.

+ **Uj szigetelő-anyag.** Uj szigetelő-anyagot talált fel dr. Basenau, amelynek főalkatrészei aszalt és petroleum. Ugy állítják elő ezt az új szigetelő-anyagot, hogy az aszfaltot, a levegőt távolartásával,

Valami fenyegetésszerű volt a kérdésében. Foma úgy érezte, hogy megfélemlítették s minden különösebb nyomtaték nélkül kérdezte: — Hát miért ne beszélnek róla? — Oh te! — sóhajtott Sasa s újból öltözöködni kezdett. — Hát mi vagyok? — Na... Mintha két atyád lett volna... Tudod-e, mit vettem én észre az embereknel? — Nos? — Ha az ember önmagáért nem tud felelni, akkor fél s nem ér egy fabatkát sem. — Rólam beszélés? — kérdezte Foma rövid hallgatás után. — Rólad is. Rózsaszínű hálókötést dobott magára, aztán a szoba közepére állt, kinyújtotta a kezét Foma felé, aki lábál előtt fektét s tempa hangon mondta:

— Nem szabad így beszélned az én lelkemről!... Semmi közöd hozzá. Hallgass. Ha szólni akarnék, olyan dolgokat tudnék mondani minden férfinék... olyan dolgokat! Szeretném látni azt az embert, aki meg meri hallgatni, ha én egyszer hangosan kezdek beszélni? Ha én egyszer megszólalok, minden szavam úgy fog lezuhanni rátok, mintha kalapácsütés érné a fejoteket. Megbolondultok tőle, tudom... De ti valamennyien gazemberek vagytok s gazemberek nem lehet szóval meggyógyítani! Tízón kellene kiégetni benneteket. Kezét a fejéig emelte s egy rántásra kioldotta a haját. Mikor a fekete, sűrű hajcsomók a vállára hullottak, büszkén megrázta a fejét s kicsinylő hangon így szólt: — Ne törődjél te avval, hogy milyen életet élek én. Van akárhány olyan ember, aki a piszokban él s mégis tisztább, mint az, aki selyemben jár. Ha tudnád, hogy hogy gyűlöllek benneteket! Csupa gyűlöletből hallgatók, mert attól félek, hogy őrös maradna a lelkem, ha egyszer a gyűlöletemről énekelnék előttetek. Ha pedig őrös volna a lelkem... Mivel élnék akkor?

(Folytatás következik.)

olvadási pontja felett lévő hőmérsékletnél, ecetsavas alumínium oldat, valamint alkáli és gyanta hozzáadása mellett petroleummal bensőleg keverik.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsa augusztus 28-án tartja a nyári szünet után első ülését. Ezen az ülésen a folyó-ügyeket fogják tárgyalni.

Félévi mérleg. Mint értesültünk, a Magyar Államias Hitelbank e hó 25-én fogja félévi mérlegét közzétenni.

A newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik augusztus 20-iki kelettel: Az értéktőzsde nagyon szilárdan indult. Morgan visszakeresése a pénz nagyobb bősége az áriolyamok emelkedését és a hivatásos spekuláció élnékebb tevékenységét vonta maga után, de később az áriolyamok realizációira gyöngültek. Zárilat szabálytalan. Részvényforgalom 890,000 darab.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy állomárai és a tejedelmi bolgár államvasut állomásainak kölcsönös forgalmára vonatkozó s 1902. május 10—23-tól kezdve érvényes. de már elfogyott közös díj-szabásból új kiadás jelent meg, mely a fenti társaság igazgatóságánál Bécsben (III. Hintere Zollamstrasse 1.) kapható. E díj-szabás különösen mérsékelt közvetlen díjtételeket tartalmaz a legfőbb kiviteli cikkeknek a legfontosabb dunai állomásokról a tejedelmi bolgár államvasutak állomásaira Somoviton és Ruzsukon átmenő forgalma számára.

Sorsolás. A Magyar Jézálog-Hitelbank 8 1/2 százalékos, 500 frankos közúti kötelezőinek tervszerű évi kisorsolása szeptember elséjén délelőtt 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

Luxusló-árverés. A lóvárosban szokásos luxuslovak nyári árverése holnap pénteken veszi kezdetét a Tattersall te épén az angol telivér-osíkok és anyakancák árverésével. Holnapután veszi kezdetét a három napra terjedő ugynevezett János-napi országos nagy lóvásár, melyre a jelentkezősekből itélve, rendkívül nagy lesz a felhajtás. A szeptember hó végén tartandó rendezési luxus-lóvásárra bejelentési ívek már kaphatók a Tattersall tükári hivatalában. A luxus-lóvásárra vonatkozó hirdősekknek külföldi lapokban való közzétételét Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter vállalta magára.

Szenczárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénteken 39.— korona, áruban 39.50 korona. — Bécsben a kontingentál készáru 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökr 802 darab, magyar tehén 579 darab, szerbiai ökr 2485 darab, szerbiai tehén 348 darab, növendékmarha 48 drb, bivaly 170 drb, bika : 98 darab, összesen 4680 drb. Gazdasági marhák: Igas- és hizalmi való ökr 194 darab, fejős tehén 173 darab, ígás bivaly 23 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág: vágómarhákért: Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 64.— K-től 72.— K-ig, kivételesen 73.— K.—, 100 kilónként élő sulyban, középmínőségű 56.— K-től 62.— K-ig, silányabb minőségű 48.— K-től 54.— K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 52 K-től 58.— K-ig, kivételesen — K-ig. Silányabb minőségű 44 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 64.— K-től 73.— K-ig, kivételesen — K-ig. középmínőségű 56 K-től 62.— K-ig, silányabb minőségű 48 K-től 64.— K-ig. Szerb és boszniai ökr legjobb minőségű 52 K-től 62.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 42.— K-től 50.— K-ig. Bika jobb minőségű 60 K-től 70.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 48.— K-től 58.— K-ig. Bivaly 84 K-től 46 K-ig, kivételesen — K-ig. Magyar tehén 42.— K-től 58.— K-ig, kivételesen — K-ig. Tarka tehén 44.— K-től 64.— K-ig, kivételesen 68.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igas ökr elsőrendű 64 K-től 67.— K-ig, métermázsaánként, kivételesen 740.— koronától 820.— K-ig páronként, középmínőségű 59.— K-től 62.— K-ig 100 kilónként 650 K-t 700 K-ig páronként, silányabb minőség — K-től — K-ig 100 kilónként, — K-től — K-ig páronként. Hizalmi való ökr fehér — kg-kint — K-től — K-ig. Fejőstehén keresztzett színes 140 K-től 230 K-ig darabonként, bonyhádi faj 220 K-től 340 K-ig darabonként, kivételesen — K-től — K-ig. Igas bivaly — K-től — K-ig páronként. A felhajtás vágómarhából 700 darabban nagyobb volt a multinetnél, mivel azonban sok idegen vevő jelent meg a vásáron, az irányzat általánosságban élénk volt, az árak jóminőségűeknél nem változtak, csupán gyengébb minőségűeknél volt észlelhető métermázsaánként 1—2 korona ársökkenés. Jármosökrökre az érdeklődés kielégítő volt, fejős tehénkre az üzlet változatlan.

Borjувásár. 1902. évi augusztus hó 21-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borju 517 drb, leölt borju 47 db, bécsi borju — db, — db, növendékmarha 68 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belöldi élő borju I. rendű 84—94 l.-ig, kivételesen 96 l., II. rendű élő borjúkért 74—82 l.-ig, 1 kilónként, leölt borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-től — l.-ig, kivét. I. kilónként levonás nélkül. Rugott borjúkért 48—60 l.-ig. Növendékmarha — l.-től — l.-ig, I. r. — l.-ig, középmínőségű 46—55 l.-ig, alárendelt — l.-ig, 1 kilónként. Bárány élő — kg, leölt bárány — K, kivételesen ár — kg páronként. Irányzat élénk volt, az áremelkedés 6—8 fillér körkint.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhíd intézősége.) Augusztus 21-én. Főhajtás: Zsírserítés, ugy mint öreg I. rendű 350 kilogramm felül 6 darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 59 darab, közép 280—300 kilogramm 214 darab, könnyű 220 kilogramm 71 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 844 darab. Husserítés, ugy mint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 140—300 kilogramm 2 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 2 darab. Főhajtás összege 346 darab. Előző napi maradvány 761 darab, összesen 1107 darab. Eladott 885 darab. Maradvány 222 darab. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegyzetttek: Zsírserítés: Öreg I. rendű 350 kilogramm felül — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 80—84 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 90—98 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 86—92 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 88—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husserítés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként élősulyban.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 21.

Kedvező irányzat és jobb vételkedv mellett 50,000 métermázsa buza került forgalomba tartott árakon. Raktár és később szállítandó árú iránt ma jobb volt az érdeklődés.

Rozsban 5 fillérel emelkedtek az árak. Zab jegyzése 5 fillérel magasabb. Tengeriben szilárd volt az irányzat. Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 400 mm. 82 k. 7 K. 62 1/2 f., 150 mm. 82 1/2 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 83 k. 7 K. 55 f. kevert, 350 mm. 82 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 82 k. 7 K. 52 1/2 f., 300 mm. 82 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 81 1/2 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 81 1/2 k. 7 K. 62 1/2 f., 500 mm. 81 1/2 k. 7 K. 62 1/2 f., 600 mm. 81 k. 7 K. 62 1/2 f., 300 mm. 81 1/2 k. 7 K. 45 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 81 1/2 k. 7 K. 55 f., 350 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 57 1/2 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 1/2 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 f. sárga, 100 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 20 f. bükkönyös, 500 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 350 mm. 80 k. 7 K. 30 f. sárga kevert, 1000 mm. 79 1/2 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 15 f. felső sárga, 200 mm. 79 k. 7 K. 12 1/2 f., 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 77 1/2 k. 6 K. 90 f. felső sárga, 200 mm. 77 k. 6 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 6 K. 80 f. felső sárga.

Fejérmegyet: 1000 mm. 81 k. 7 K. 60 f.
Újszászi: 500 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 32 f.
Fegyverneki: 800 mm. 81 k. 7 K. 30 f.
Pestmegyei: 100 mm. 81 k. 7 K. 45 f., 600 mm. 81 k. 7 K. 30 f., 150 mm. 81 k. 7 K. 30 f. sárga, 200 mm. 80 1/2 k. 7 K. 32 1/2 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 25 f., 300 mm. 79 1/2 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 1/2 k. 7 K. 25 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 15 f., 800 mm. 79 1/2 k. 7 K. 30 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 05 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 05 f., 150 mm. 77 1/2 k. 7 K. 05 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 15 f. sárga, 200 mm. 77 k. 7 K. 05 f., 200 mm. 77 k. 6 K. 80 f. nyirkos, 500 mm. 76 k. 7 K. 15 f.
Bánsági: 100 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 2000 mm. 88 1/2 k. 7 K. 10 f., 3000 mm. 77 1/2 k. 7 K. 17 1/2 f., 3000 mm. 77 k. 6 K. 75 f.
Bácskai: 200 mm. 78 1/2 k. 7 K. 40 f., 1800 mm. 78 k. 7 K. 35 f., 900 mm. 77 1/2 k. 7 K. 25 f.
Babati: 4000 mm. 78 k. 7 K. 12 1/2 f.
Becserkei: 400 mm. 78 k. 6 K. 95 f. szeptember 15-iki szállítással.

Törökkanizsai: 4000 mm. 79 k. 7 K. 05 f. szeptemberi szállítással.
Adai: 500 mm. 78 k. 7 K. 30 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 800 mm. 6 K. 32 1/2 f., 200 mm. 6 K. 15 f., 150 mm. 6 K. 15 f., 400 mm. 6 K. 12 1/2 f., 200 mm. 6 K. 12 1/2 f., 200 mm. 6 K. 07 1/2 f., 100 mm. 6 K. 05 f.

Árpa: 100 mm. 5 K. 80 f.
Zab: 100 mm. 5 K. 90 f.

Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde s. okásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiloe	Kilogramm		Kiloe	Kilogramm	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
Tiszavideki új	76	0—	0—	80	7.25	7.45
"	77	0—	0—	84	7.35	7.50
"	78	7.10	7.35	82	—	—
"	79	7.15	7.35	—	—	—
Fejérmegyei	76	0—	0—	80	7.40	7.40
"	77	0—	0—	81	7.30	7.35
"	78	7.05	7.25	82	—	—
"	79	7.10	7.20	—	—	—
Pestvidéki	76	0—	0—	80	7.15	7.40
"	77	0—	0—	81	7.25	7.25
"	78	7—	7.15	82	—	—
"	79	7.05	7.20	—	—	—
Bánsági	76	0—	0—	80	7.15	7.25
"	77	0.05	7—	81	—	—
"	78	6.45	7.05	82	—	—
"	79	7.15	7.15	—	—	—
Bácskai	76	7.35	7.40	80	0—	0—
"	77	7—	7.20	81	—	—
"	78	7.10	7.25	82	—	—
"	79	7.15	7.30	—	—	—

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kilos, Kilogramm ára (K.-ig, K.-ig)

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table listing grain prices for various months: Októberi buza 1902, Áprilisi buza 1903, etc.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing closing prices for various months: Októberi buza 1902, Áprilisi buza 1903, etc.

Délután fél 5 órakor zárult:

Table listing closing prices for various months: Buza októberre 1902, Áprilisi buza 1903, etc.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde győnge irányzattal nyílt meg és csekély ingadozások után az értékek árfolyamai javultak...

Előtőzsde, Osztrák hitelrészvény 680.50-682.75. Magyar hitelrészvény 727.-728.-, Államvasuti részvény 718.75-718.50. Városi villamos vasut 333.50-334.50.

A budapesti terménytőzsde.

A terménytőzsdeben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heromag: lucerna magyar korona, vörös aprószemű korona, vörös erdélyi korona, vörös bányási korona, középszemű korona, nagyszemű korona, Disznószőr: budapesti 69,-69.50 korona, vidéki korona, Táblaszalonna: légezsártított vidéki korona, városi 4 darabos 59,-59.50 korona, 8 darabos 62.50-63.00 korona, füstölt korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 9.75-10.25 korona, 120 darabos korona, 100 darabos 14.50-14.75 korona, 85 darabos 18.05-19,- korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50-10,- korona, 100 darabos 13-13.25,- korona, 85 darabos 17.25-17.50 korona, Szilvai: slavóniai 16.25-16.50 korona, szerbiai 14.25-14.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 21. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A készárak piacán a helyzet nem változott. Buza iránt csak alacsonyabb árak mellett jelentkező vásárlási kedv és mivel a tulajdonosok a tegnapi árakból nem engedtek, tehát nem jöhetett létre jelentékenyebb fizet. Rozsban a nagyon is csekély kínálat ma tovább tartott. Árpában a forgalom szűk korlátok közt maradt s csak kevés áru talált elhelyezést kivitelre változatlan áron. A vásárlási kedv győnge volt és a közepesebb minőségű áru teljesen figyelmen kívül maradt.

A határidőpiacon a forgalom a részvétellelenség miatt a legszűkebb korlátok közt mozgott, azonban

buza és rozs tekintettel a budapesti tőzsde kedvező magatartására a külföldi magasabb árjegyzésekre, szilárd irányzatú volt. Zárlatok buza 4-5, rozs 6 fillérrel emelkedett, zab és tengeri azonban nem részesedett a javulásban.

Küttetel: buza észre 6.97-7.-, rozs észre 6.24-6.29, zab észre 5.74-5.72, tengeri szeptember-októberre 5.57-5.55 korona.

Jegyzettek: buza tavaszra 7.38-7.35, rozs tavaszra 6.54-6.56, tengeri július-augusztusra 5.52-5.54, repce augusztus-szeptemberre 10.70-10.80 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde szilárd irányzat uralkodott. A déli tőzsdén tartott a jó irányzat. Zárlatok győngült némileg az irányzat.

Bécs, augusztus 21. (Magyar értéktőzsde távirata.) 4%-os aranyjárdék 121.20, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 162.25, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.-, Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.30, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 467.-, Rimamurányi vasműrészvény 498.-, Magyar koronajárdék 97.90, 4%-os Magyar földterem. kötvény 97.60, Magyar hitelbank részvény 728.50, Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 202.-, Kassa-oderbergi vasúti részvény 379.-, Magyar keresk. bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 21. (Osztrák értéktőzsde távirata.) 4 2/3%-os papírjárdék 101.70, 4%-os osztr. aranyjárdék 121.55, 1890-os sorsjegye 152.25, Osztrák hitelsorsjegye 428.-, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyesület 454.-, Osztrák-magyar bank 1585, Déli vasút 68.50, Dunagőzhajósági részvény 932.-, Dohányrészvény 301.50, Császári és királyi arany 11.30, Német bankváltók 117.05, 4 2/3%-os osztr. járdék 101.65, Osztrák koronajárdék 100.05, 1884-iki sorsjegye 250.-, Osztrák hitelintézeti részvény 683.-, Unionbank 539.-, Osztrák Landerbank 418.-, Osztrák-magyar államvasut 718.50, Elbavölgyi vasut 468.-, Alpeai bányarészvény 396.50, 20 irank. arany 19.07, Londoni váltóár 239.80, Bécsi tramway Litt B. —, Bécsi Tramway Litt A. —, Lapót kohó 368.-, Az irányzat szilárd.

Bécs, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 683.50, Magyar hitelrészvény 729.-, Angol-Osztrák bank 275.-, Bécsi bankjegyesület 454.50, Union bank 539.50, Landerbank 419.-, Osztrák-magyar államvasut részvény 718.50, Déli vasut 68.50, Elbavölgyi vasut 467.-, Eszaki vasut részvény —, Dohányrészvény 302.-, Rimamurányi vasut 499.-, Alpeai bányarészvény 396.50, Májusi járadék 101.75 Magyar korona járadék 67.90, 100k sorsjegyek 111.50, Német birodalmi márká 117.11-117.10, Napoleonár —, Szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 21. (Tőzsdei tudósítás.) A Köln. Zeitungnak arra a jelentésére, hogy egy nagy belga kohó egész tükörvas-szükségletét 1903. első felére a sioperlandi nyersvasalatt-egyesületnél vásárolta be napjaink és arra a hírre, hogy az amerikai acéltöröké Schwab, Európába utazott, hogy a német vastermelőket ártalmatlanabb lépjen, kohó-és bányaterületeken élénk izlet fejlődött a vezető bányászterek perszentszámra való emelkedése mellett, amhez a sok utimó-federés is hozzájárult. Bankok és járadékok szilárdak, vasutak nagyjából jól tartottak magukat, különösen dortmund-gronauk és lübeck-büchenek. Kanada-Pacific-részvények New-Yorkra szilárdak. Végül bank- és bányaterületek mind emelkedtek. Magánkamatok 1 1/4%.

Berlin, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok: 4%-os magyar aranyjárdék 102.20, Magyar koronajárdék 98.30, Osztrák hitelrészvény 215.50, Osztrák-magyar államvasut 154.25, Déli vasut 18.10, Eszaki vasut 216.25, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegye készpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegye —, (Utlimo.) Lombard —.

Páris, augusztus 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 770.-, 4%-os osztrák aranyjárdék 104.95, Osztrák Landerbank —, 3%-os francia járadék 100.35, Ottomanbank 562.-, 3 1/2%-os francia járadék 101.20, Alpeai bányarészvény —, Déli vasut 90.-, 4%-os magyar aranyjárdék 103.70, Párisi bankrészvény 102.50, Olasz járadék —, Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelintézeti részvény —, Török dohányrészvény 336.-, Az irányzat egyenlőten.

Frankfurt, augusztus 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék 102.30, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.85, Magyar koronajárdék 98.50, Osztrák-magyar bank 114.-, Déli vasut 18.35, Elbavölgyi vasut 118.25, Londoni váltóár 20.46, Bécsi bankjegyesület 115.70, Villamos részvény 124.-, 3%-os magyar aranykölcsön —, 4 2/3%-os osztrák járdék 102.50, 4%-os magyar aranyjárdék 102.30, Osztrák hitelrészvény 216.20, Osztrák-magyar államvasut 154.10, Eszaki vasut —, Bécsi váltóár 83.40, Párisi váltóár 812.96, Unio bank —, Alpeai bányarészvény 201.70, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 215.60, Német bank —, Disconto 184.75, Berlini kereskedelmi bank 156.55, Gelsenkirchener —, Harpeni 166.25, Laura-kohó 197.-, Olasz járadék —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os osztrák járdék 101.90, 1890. sorsjegye 162.60, Déli vasut 17.-, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.70, Osztrák hitelrészvény 215.50, Osztrák-magyar államvasut 154.-, Olasz járadék 102.90, 4%-os magyar aranyjárdék 102.-, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi oszrnok jelentése.

Augusztus 19. A sertésüzlet irányzata: Élénk. A Hírszó szerint a L. A. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 104-106 fillérig. Közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialt nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 111-112 fillérig. Fialt közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 110-111 fillérig. Fialt könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szodett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérig.

Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 290 kilogramm feletti súlyban) 109-111 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 108-109 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 106-108 fillérig.

Sertésüzlet szám 1902. aug. 19. napján volt készlet 45.950 darab. — 1902. aug. 20. napján lehajtott 891 darab, 1902. augusztus 20. napján elszállított 883 darab, 1902. augusztus 21. napjára maradt készletben 45.958 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 21. —

Kinevezés A földmívelésügyi miniszter Odry Pál szentpétervári gazdasági és magyar-óvári gazdasági akadémiái művelési tanácsok megalakítását és tartamára tanácsadóként nevezte ki. A győri állottábla elnöke Pál Lajos andrási lakos, végzettség nélküli, a győri állottábla kerületi ideiglenes minőségben díjtalan joggyakoroknokát nevezte ki; a kolozsvári állottábla elnöke Csány Gyula végzettség nélküli joggyakoroknokát nevezte ki. A miskolci pénzügyi igazgatóság Karner Miklós miskolci lakost a miskolci adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki. Az igazságügyminiszter Körtvélyesi Pál tornai járásbírói joggyakoroknokát a tornai járásbíróhoz segédtelevényvezetővé nevezte ki.

Pályázat A debreczeni pénzügyi igazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állásra 2 hét alatt, a gyulai pénzügyi igazgatóságnál pénzügyi ügyvezető állásra 2 hónap alatt, a nagyszombati fővármihatalnál vámgyakornoki állásra 2 hét alatt, a nagyszentmiklósi földmívelési iskolánál gazdasági segéd állásra 3 hét alatt pályázat hirdetik.

Napirend.

Napjór. Péntek, augusztus 22. — Római katolikus: Timot vt. — Protestáns: Filibert. — Görög-ország: (augusztus 9.) Mátyás ap. — Zsidó: Ab. 19. — Nap két: 4 óra 49 percek. — Nyugszik: 6 óra 43 percek. — Hold két: 8 óra kor este. — Nyugszik: 8 óra 47 percek reggel. — A miniszterek nem fogadjak.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától este 6-ig. Belépődíj 1 korona.

Nemzeti Múzeum, Ásványtár. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi társai 1 korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Országos Képtár az Akadémiaiban délelőtt 9-1-ig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Talmológiai Múzeum. Nyitva délelőtt 9-1 óráig. Műegyetemi Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-1 óráig.

Menyegyesület helyiségei a Markó- és Súlyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Egyetem fiúszokor az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi könyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-1 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új levezetőség árukat is eszokor) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 32. szám alatt).

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 21.

A magas levegőnyomás nyugaton megerősödve a kontinensre nyomul, míg a depresszió északon helyét nagyjában megtartotta.

Az idő Közép-Európában hűvösebb lett. Ezék Dél-Európa kivételével mindentelők voltak.

Hazánk nyugati részén, nevezetesen a Dunántúlon és főleg az északnyugati vármegyékben tegnap este viharos és zivataros idő támadt. Rendkívül erős szélvihar jelentettek Aranyos-Maróthról, Komáromból, Tarcseről, Horányból, a hét utóbbi helyen, valamint Vágselyén felhőszakadászerű zápor és jégeső is volt.

Küldés: Változóan felhős, aránylag hűvös idő várható elveto esővel.

Vizállás.

Table with columns: Hely, Aug. 19., Aug. 21., Hely, Aug. 19., Aug. 21.

URANIA SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. augusztus hó 22-én.
Délihálok hazája.
Irtá Lovász János.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. augusztus hó 22-én.
A Sasok.
Vigjáték 3 felvonásban. Irták Rákosi V. és Guthi S.
Kezdeté 7 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. augusztus hó 23-én.
Sziklai Kornél vendégfellépével.
A három kívánság.
Vig operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzerzte Ziehrer
Magyarorszáti Dr. Béldi Istor.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

A bájos 6 Postillon
Gobelins rongyfestők
Wesselys kórikus szonglörök
Lilly Tiso
Nuscha Melitta
Theresitta
stb. stb. stb.

Kezdeté 8 órakor.

A tállikerben reggel 5 óráig Vörös Elek előnyzenekara.

1266. eln. szám. 902.

Pályázati hirdmény.

A magy. kir. állami számvevőszék az 1902/1903. fűtési időnyre körülbelül 60-70 köbméter háromszor, csekély részben négyszer aprított elsőrendű, egészséges, száraz tölgyhasáb, valamint 40-50 köbméter aprított puhafa pályázatot hirdet.
A szállítás határideje: a megrendelésektől számított három nap. Pályázati határidő: 1902. évi szeptember hó 20-ának déli 12 órája; az ajánlati tárgyalás időpontja: ugyanazon évi szeptember hó 22-ének déli 12 órája; az odaítélés napja: ugyanazon évi szeptember hó 30-a. Bánatpénz: negyven (40) korona készpénzben, vagy biztosítékul elfogadható értékpapirban. A részletes pályázati feltételek az állami számvevőszék irodaigazgatójánál (IV. ker. Zöldfa-utca 22. szám.) a hivatalos órák alatt (hétköznapokon 9-2 óráig) megtekinthetők.

Buda pesten, 1902. évi aug. hó 15-én.
A magy. kir. állami számvevőszék.

Ős-Budavára.
Nyitva esti 6 órától reggel 4 óráig.
ELITE-ESTÉLY.

The Wortley's
világhírű elektromos zenel. jelenet.
D'Arto's
előrangú francia duett.
Steinhardt
kittinó kórikus fellépéssel és a többi előrangú attrakcióval.
A nagyszínpadon eredeti udjonag:
Töb-Töb.
Bőhözati 1 felvonásban. Irtá Gara Ákos.
A magy. kir. honvédezek hangversenye.
Pazar kivillágítás.
Lovarda és számos más szórakozás.
Belépődíj 1 korona. Gyermekkéjé 20 fillér.
Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

HECHT BANKHÁZ
Budapest, Ferenciek-tere 6.
Erzsébet-körút 32.
lévő sorajjegyeket kiváltunk, azokra magán- és elcsébb kölesont adunk. Sorajjegyekre és vidéki takarékpénztári részvényekre apróbb részletekben visszafizethető és olcsó kölesont ad

Lähne-féle tan- és nevelő-intézet
SOPRONBAN
Fennállásának 50. éve.
Teljes főgymnasium, 6 reáosztály és elemi iskola.
Bizonyítványt állományvesztések. Felvessz új növendékeket 6-13 éves korig. Egyéni nevelés és tantás! Szilgós felügyelet és ellenőrzés! Egészéves felvétel, a városon kívüli kertek között! Mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság.

Pályázati hirdmény.
A magy. kir. állami számvevőszék az 1902/1903. fűtési időnyben körülbelül 900-1000 m/m. elsőrendű porosz szénnek megfelelő fűtőképességgel (kaloriával) bíró szén szállítására nyilvános pályázatot hirdet.
A pályázati ajánlatok vonatkoznak elsőrendű porosz és elsőrendű magyar diószénre, valamint elsőrendű magyar briquette-re, fenntartván magának az állami számvevőszék, hogy a szerződés tapasztalatokhoz képest szénszükségletét a megjelölt fűtőanyagoknak akárcsak egyikéből, akár vegyest, részben az egyikből, részben a másikból beszerezhesse.
A szállítás határideje a megrendelésektől számított három nap. Pályázati határidő: 1902. évi szeptember hó 20-ának déli 12 órája; az ajánlati tárgyalás időpontja: ugyanazon évi szeptember hó 23-ának déli 12 órája; az odaítélés ideje: ugyanazon évi szeptember hó 30-a. Bánatpénz ötven (50) korona készpénzben vagy biztosítékul elfogadható értékpapirban.
A részletes pályázati feltételek az állami számvevőszék irodaigazgatójánál (IV. ker. Zöldfa-utca 22. szám.) a hivatalos órák alatt (hétköznapokon 9-2 óráig) megtekinthetők.
Buda pesten, 1902. évi aug. hó 15-én.
A magy. kir. állami számvevőszék.

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülés-tudós, volt osztr. kir. osztr. főorvos.
RENDELÉS: naponta d. e. 10 óráig este délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelekre leggyorsabb figyelemmel válaszoltatik és gyógyeszközök is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzője: Dr. GARAI ANTAL-nak megrendelhető NŐPÉSZERŰ ÜTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a neml betegségek és ezek észlelési gyógykezelésének című könyve, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 60 kr. A könyv jól besomagolt és az elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

ARANYOSI MIKSA
felső kereskedelmi iskolája
Budapest, V. Nagykorona-utca 13.
Allamérvényes bizonyítványok! Egyéves önkéntességi jog!
Az intézet internátussal van összekötve!
Előjegyzés a szünet alatt is! — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.
Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T.

Közlemény.
A magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közhírré teszi, hogy a nyári hónapok alatt Budapest-Visegrád és Dömös között a Kis-Dunán fenntartott harmadik járatot f. é. augusztus hó 25-én megszünteti s hogy a gőzökös az említett vonalon és naplól kezdve naponként csak két járatban fognak a következő menetrend szerint közlekedni.
Lefelé.
I-ső járat péntek kivételével naponként
Indulás Budapestról reggel 6 ó. 30 p.
Erkezés Dömös délután 12 ó. 40 p.
II-ik járat naponként
Indulás Budapestról d. u. 2 ó. 20 p.
Erkezés Dömös este 6 ó. 20 p.
Felfelé.
I-ső járat péntek kivételével naponként
Indulás Dömösről d. u. 5 ó. 6. 30 p.
Erkezés Budapest este 8 ó. 30 p.
II-ik járat naponként
Indulás Dömösről reggel 4 ó. 45 p.
Erkezés Budapest reggel 7 ó. 45 p.
Az igazgatóság.

Zálog házban
levő arany és ezüstnemleket, a ki azokat ki nem akarja váltálni, kiváltjuk és a legmagasabb ártól elvesszük.
Alkalmi ajándékok eladunk
12 intos ezüst evőeszköz-est 12 szemelyre 140 frt, 6 szemelyre 60 frtól kezdve és a többi. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy rakár arany férdi láncokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűző-órák 12 frt, arany női órák 9 frtől kezdve 12 darab masszív evőeszköz 6 frt 50 kr.
Képes arajjegyeket bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla
örökösél
Budapest-n, Harisbazar.
Városház-ter 9. I. em. 23.
új szám Váci-utca 30.

HATSEK IGNÁCZ
MEGYEI
TÉRKÉPEINEK
RÉSZLETES
JEGYZÉKE.
Méretük 1:500,000.

Table with 4 columns: No., Name, Price, and Remarks. Lists various regions and their prices, such as Pest-Pilis-Solt-Kis, Bács-Bodrog, etc.

A Magyar Tudományos Akadémia
által legújabbban
a BULYOVSKY-díjjal
kitüntetett munka:
Szatirák.
KOZMA ANDOR.
Ára fűtve 5 K. 20 fil.
Vászonkötésben 7 korona.

Megrendelhető a
LAMPTEL RÓBERT-féle
(Wodianer F. és Fiai)
császf. és kir. udvari
könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Dr. FABINYI
specialista,
emeritált kórházi orvos
a rendes foglalkozás megzavarása nélkül leg-
rövidebb idő alatt gyökérensen gyógyít bármily
régli és makacs
titkos betegséget
(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist, bűrbeteg-
ségeket és únfertőzésből támadt idegbajokat).
Megelőző és eredmény FÉRFIUI GYEN-
GESÉGNEL (IMPOTENCIA) még öre-
gebb egyéneknek is.
Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerok-
Rendelés 9-3-ig és este 6-8-ig
Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz.
(a New-York palotával szemben), főemelet.
(Béjárt a lépcsőnél. Külön váróterem.)

1480/902. 13. oszt.

Cs. és kir. közös hadügyministerium

Árlejtés.

A közös hadügyministerium a mellékelt jegyzékben felsorolt tárgyak szállítását nyilvános árlejtés után szándékozik biztosítani, mi végből a vállalkozni kívánók ezennel írásbeli ajánlatok tételére hivatnak fel

Az ajánlattevők által a következők tartandók szemelött:

I. Csakis osztrák vagy magyar állampolgárok (cégzek) ajánlatai vétetnek figyelembe, kiknek szállítóképessége és megbízhatósága minden kétségen felül áll. Azon cégzek azonban, melyek a hadsereg részére szállító konzorciumoknak tagjai, ezen árlejtés alkalmával egyáltalán nem vétetnek figyelembe.

A szállítandó tárgyakat okvetlenül belföldön és belföldi anyagból kell előállítani.

A magyar korona országaiból pályázó pályanyertes vállalkozó a szállítandó cikkekkel és a hozzájuk szükséges anyagokat, — ez utóbbiakat, a mennyiben a mintának megfelelő cikkek gyártásához szükséges mennyiségben és minőségben, valamint a Magyarországon kívül jegyzett árakkal egyenlő, vagy olcsóbb árban kaphatók, a magyar korona országaiban tartozik előállítani, illetve előállítani.

II. Azon ajánlattevők, kik a közös hadügyminisztérium előtt korábbi szállítások révén még nem ismeretesek, megbízhatóságukat és szállítóképességüket bizonyítványokkal tartoznak igazolni.

Ily bizonyítványok kiállítására hivatva vannak:

1. A kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetett cégzekre nézve azon kereskedelmi- és iparkamara, melynek területén az ajánlattevő cégtelep van.

2. Azon ajánlattevőkre nézve, kiknek cégze törvényszékiileg bejegyezve nincsen, azon elsőfoku közigazgatási hatóság, melynek területén az ajánlattevő lakhelye van.

Ezen bizonyítványok a kiállításukra hivatott közegek által nem adhatók ki a feleknek, hanem közvetlenül a közös hadügyminisztériumhoz küldetnek.

A pályázóknak tehát ilyenmő okmány kiállítása iránt az illetékes kereskedelmi- és iparkamarához (I. foku közigazgatási hatósághoz) idejekorán kérvényt kell benyújtani, melyben:

1. a vezeték- és keresztnév (a cég szó szerinti megjelölése);
 2. az üzletág és lakhely;
 3. a versenytárgyalás megtartására hivatott katonai hatóság (jelen esetben a közös hadügyminisztérium);
 4. az ajánlat benyújtásának határideje; és
 5. a szállítandó tárgyak és azok mennyisége pontosan kiteendő.
- A végzés, melyet a vállalkozó a folyamodványra kap, az ajánlat-hoz melléklendő.

III. Az ajánlat csakis a mellékelt jegyzékben megnevezett cikkekre szorítkozhatik, és akár az egyes tárgyak összennyiségére, akár azok egy tetszés szerinti részére szólhat.

IV. Az összes tárgyak a brünni, budapesti, gráci és bécsi (kaiser-ebersdorfi) ruharaktárakban megtekinthetők, a legutóbb jóváhagyott, lepecsételt minták és leírások szerint szállítandók. A szállított cikkek minőségének az említett minta minőségével legalább is egyenlőnek kell lennie. Oly cikkek, melyekből többféle méret van megállapítva, és melyekre nézve a szükséglet a mellékelt jegyzékben nincs az egyes nagysági osztályok szerint feltüntetve, a nagysági osztályok előirt, vagy pedig a megrendelésnél meghatározandó százalék arányában szállítandók.

A vállalkozók a mintákat az ár lefizetése mellett a fentnevezett ruharaktárhoz megszerezhetik. Azon vállalkozók, kik régebbi szállításokból eredő minták birtokában vannak, saját érdekükben tartoznak meggyőződni a felől, hogy a minták még érvényben vannak-e, mert az esetleg nem az utolsó minta szerint előállított cikkek átvétele feltétlenül ki van zárva.

A vállalkozók által ezen mintákért fizetendő árban a közvetlen beszerzési költségen felül 15% kezelési költség is befoglalatik.

V. A tábori főzőedények 2 emberre, a bográcsok (casserole) a gyalogsági főző-edényekhez való fedelek, továbbá az evőeszközök fedővel, végül a vizes kannák 1903. évi július hó végeig egyszerre szállítandók, míg az összes többi tárgy szállítására legkésőbb 1903. évi szeptember hó végéig négy egyenlő részletben akként teljesítendő, hogy a megrendelt mennyiség egy-egy negyedrésze 1903. évi március, május, július és szeptember hó végéig lesz beszállítandó.

A közös hadügyministerium kifejezetten fentartja magának a jogot, hogy a felajánlott szállítási mennyiségnél kisebb vagy esetleg felével nagyobb mennyiséget rendelhessen.

Ilyen többrendelés az 1903. év folyamán is bármikor történhetik, mely utóbbi esetben a szállító köteles a többszükségletet a megrendelés-től számított 4 hónap alatt szállítani és erre nézve ugyanazon árak és szerződési feltételek érvényesek, mint az eredeti megrendelésre nézve.

VI. Az ajánlatban, mely a jelen hirdetéshez csatolt minta szerint szerkesztendő, pontos és érthetően kell kitenni azon ruharaktár nevet, melybe a vállalkozó a beszállítást eszközölni kívánja, továbbá az ajánlott cikkek mennyiségét és megnevezését, végül minden egyes cikknek számokkal és szóval kifejezett árát és a szállítási határidőt.

Ha a hadügyi kormány az ajánlattevőnek a beszállítás helyére vonatkozó kívánságát a szállítás odaitelése alkalmával nem teljesítheti, ajánlattevő a szállítást más vagy esetleg több ruharaktárba is saját veszélyére és költségére tartozik eszközölni.

A szállítóknak egyébként megengedtetik, hogy a tárgyakat az üzlet-helyiségükhöz legközelebb eső ruharaktárban megvizsgáltathassák és azután esetről-esetre saját veszélyükre és költségükre a többi ruharaktárba átküldhessék. A prémcikkek azonban mindenkor közvetlenül az illető ruharaktárhoz küldendők.

A ruharaktárhoz címzett azon vasúti teherszállmányokra nézve, melyek kifogástalan megvizsgáltatásuk után a ruharaktár által átvétetnek, a szállítóknak visszatérítés után a katonai díjszabás kedvezménye van biztosítva, mi célból a ruharaktár az illető szállítólevélen igazolja a szállítóknak, hogy szállítmánya a katonai kincstár tulajdonába ment át.

VII. Ha több vállalkozó együttesen pályázik, az ajánlatban határozottan kiteendő:

1. hogy a szállítási feltételek pontos betartásáért egyetemlegesen szavatosságot vállalnak, és

2. hogy ki van felhatalmazva nevükben ezen szállítási ügyletnél a közös hadügyministeriummal érintkezni.

Ily közös ajánlat az összes vállalkozók által állásuk és lakhelyük megnevezése mellett vezeték- és keresztnévükkel aláírandó.

VIII. Az ajánlat biztosítására az ajánlott cikkek után követelt árak értékének 5%-a (öt százaléka) bánatpénz fejében a hadtestparancsnokságok székhelyén levő valamely katonai pénztárnál (fizetési helynél) leteendő.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban fizethető le.

IX. A bánatpénz lefizetése az összeg és minőségének (készpénz, értékpapír) megnevezése mellett az ajánlatban felemlítendő.

A katonai pénztár (fizetési hely) által a bánatpénz lefizetéséről kiszolgáltatott letéti elismervény a lepecsételt ajánlatnál egyidejűleg, de külön és szintén lepecsételt borítékban (a hirdetés végén levő minta szerint) a közös hadügyminisztériumnak beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a borítékba zárt ajánlatokat és a letéti elismervényeket együtt egy borítékba tenni szintén nem szabad, hanem azok külön-külön, de egyidejűleg küldendők be.

A bánatpénz lefizetése végett az ajánlattevők idejekorán, tehát nem az ajánlatok benyújtására kitűzött határnap lejártá előtti utolsó napokban forduljanak az illető katonai pénztárhoz (fizetési helyhez.)

X. Azon ajánlatokat, melyeket a hadügyministerium előtt ismeretlen szállító nyújtanak be, fel kell szerelni azon végzessel is, melyet a szállítóképességük és megbízhatóságuk bizonyítása céljából beadott kérvényükre hozott és a II. pontban említett kereskedelmi és iparkamarai, illetőleg elsőfoku közigazgatási hatóság részükre kiad. Ugy ezen, mint a többi ajánlatoknak, továbbá a bánatpénz lefizetését igazoló egyidejűleg, de elkülönítve beküldendő letéti elismervényeknek közvetlenül és legkésőbb 1902. évi október hó 15-ének déli 12 órájáig kell a közös hadügyministerium iktató hivatalába érkezniük.

XI. A szerződési tervezet alakjában szerkesztett részletes feltételek a hadtestbiztonságoknál, a IV. pontban említett ruharaktáraknál. Ausztria és Magyarország összes kereskedelmi és iparkamaráinál, az osztrák iparosok szövetségénél Bécsben, a budapesti m. kir. kereskedelmi muzeumnál és az „Országos Iparegyesület”-nél Budapesten megtekinthetők.

XII. Az ajánlattevők ajánlataikban határozottan kijelenteni tartoznak:

1. hogy a szállítási és szerződési feltételeket megtekintették és megértették, és hogy magukat azoknak teljesen alávetik, továbbá

2. hogy a kiírt tárgyak mintáit behatóan megvizsgálták és úgy az anyagra nézve, melyből azok készültek, valamint a készítés módjára nézve tüzetes tájékoztatót szereztek maguknak.

XIII. Ha az ajánlatban számmal és szóval kiírt árak közt eltérés van, akkor mindig a szóval kiírt árak az irányadók.

Az ajánlat a vállalkozóra nézve a benyújtás pillanatában a hadügyi kormányra nézve azonban csak akkor válik kötelező erejűvé, midőn a közös hadügyminisztérium a pályanyertes ajánlatának elfogadásáról értesítette.

Az ajánlattevő lemond a visszalépés jogáról, továbbá az osztrák általános polgári törvénykönyv 862. §-ában, valamint az osztrák kereskedelmi törvény 318. és 319., illetve a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §-ában ajánlatának elfogadására nézve megállapított határidőkről.

XIV. A közös hadügyminisztérium fentartja magának, hogy az ajánlattevők közt szabadon választhasson.

Egyébként egyetlen feltétel mellett azok, kik az ajánlott cikkeket maguk állítják elő (termelőik, iparosok) a közvetítő kereskedőkkel szemben előnyt nyerne. Az utóbbiak egyébiránt kötelesek az ajánlatban az általuk szállított cikkek termelési illetőleg beszerzési helyét bejelenteni. (L. ajánlat minta.)

Ha valamely ajánlat nem teljes tartalmában, hanem a felajánlott mennyiség vagy ár leszállításával fogadtaték el, az esetben tartozik az ajánlattevő az erre vonatkozó értesítés vételétől számított 5 (öt) nap alatt a közös hadügyminisztériumnál írásbeli nyilatkozatot benyújtani arra nézve, vajon ajánlatának módosítását elfogadja-e vagy sem?

A módosítva elfogadott ajánlat a vállalkozó részéről is elfogadottnak tekintetik, ha ez a jelzett 5 napi határidőn belül az említett nyilatkozatot egyáltalán nem, vagy társatlanul tette.

Ha azonban egy és ugyanazon pályázatban különböző cikkekre együttesen tett ajánlatok közül csak az egyik vagy másik fogadtaték el, ez az ajánlattevőre azonnal kötelező.

XV. Az ajánlattevők tartoznak ajánlatukat teljes, részleges, vagy hozzájárulásukkal módosított elfogadása után a letett bánatpénzt a szállítási érték 10%-ában megállapított szerződési biztosítékká kiegészíteni és az írásbeli szerződést, melynek egyik példánya a vállalkozó kötségen szabályszerű bélyeggel ellátandó, megkötöni.

Ha valamely pályanyertes ajánlattevő a szerződést aláírni vonakodnék, vagy annak aláírása végett, az e részben hozzáintéztett felszólítás ellenére meg nem jelenék, az esetben a teljesen, részlegesen, vagy az ajánlattevő hozzájárulásával módosított ajánlat a jelen hirdetményhez tartozó szerződési tervezettel együtt fogja a szerződést pótolni.

A fentebbi feltételeknek bármely irányban meg nem felelő, vagy elkésve benyújtott, ugyszintén a táviratilag tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bécs, 1902. évi augusztus 1-én.

Cs. és kir. közös hadügyminisztérium.

AJÁNLATI MINTA.

A csász. és kir. közös hadügyminisztériumnak.

Ajánlat:

Én N. N. lakos ezennel kijelentem miszerint kész vagyok a cs. és kir. katonai ruharaktárba az alább felsorolt tárgyakat az alább megjelölt mennyiségben, a kitett áráért és határidőben szerződésszerűleg szállítani.

A szállítandó tárgyaknak		Ár		Szállítási határidő	
mennyisége	megnevezése	szóval		1902. évi	
		számban	szóval	kor.	hó végéig
darab	1 darabnak			1/4	márczius
készlet	1 készletnek			1/4	május
stb.	stb.			1/4	julius
				1/4	szeptember

Elismerem

- hogy a közös hadügyminisztérium által 1480/902. 13. oszt. sz. a. kibocsátott szállítási és szerződési feltételeket megtekintettem és azokat meg is értettem és hogy magamat azoknak teljesen alávetem, továbbá
 - hogy a kiírt tárgyak mintáit behatóan megtekintettem és magamat azok anyaga és kivitele tekintetében részletesen tájékoztam.
- Igéretem teljesítéséért öt százalékos bánatpénzzel kezeskedem, mely

* A tábort fűzőedények, bográcsok, gyalogsági fűzőedényhez való fedők, evő-csészék fedővel és a vizes kannákra nézve az ajánlatban szállítási határidőül a hirdetmény V. pontja értelmében 1903. évi július vége teendő ki.

.....koronából (készpénzben, értékpapirokban okmányokban) áll,korona.....filléryi szállítási értéknek felel meg és a külön boríték alatt egyidejűleg beterveztett letéti elismervény szerint a.....i katonai pénztárnál (fizetési helynél) letétbe helyeztetett.

Az ajánlatban felsorolt cikkek ^{helyben} (utca, házszám) N. N. gyárában (műhelyében) készülnék.

A megbízhatósági és szállítóképességi bizonyítvány kiállítására iránti kérvényre vonatkozó hivatalos végzést ide csatolom.

Kelt.....en, 1902.....hó.....n.

(Az ajánlattevő sajátkezü aláírása, (vezeték- és keresztnév.) esetleg a törvényszékieleg bejegyzett czég megnevezése.)

Az ajánlat borítékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminisztériumnak	Bécsben.
N. N. ajánlata ruházati és felszerelési szükségletek szállítására vonatkozólag az 1480/902. 13. oszt. sz. hirdetmény folytán.	

A bánatpénz borítékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminisztériumnak	Bécsben.
Letéti elismervény,kor.....fillérről készpénzben, értékpapirokban, okmányokban) N. N.-nek ruházati és felszerelési szükségletekre vonatkozó ajánlatához az 1480/902. 13. oszt. számú hirdetmény folytán.	

Az ajánlat és a letéti elismervény elkülönített beküldését illetőleg figyelni kell a hirdetmény IX. pontjában mondottakra.

A szállítandó tárgyak jegyzéke:

Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlatadók
400	báránypőr béles } prémes kabátokhoz prémes ulánkákhöz mentékhez	1 készlet
400 készlet		
600		
3000	prémgallér } a prémes kabátokhoz vagy ujj-prém } ulánkákhöz	1 pár
2350 pár		
1150	mente-prém	1 készlet
26000	altiszti jegyzék-tárca (új minta)	1 drb
42000	rohamszija a csákokhoz és kalapokhoz (huszárcsákó kivételével)	
4400	lőszőr-bokréta rózsával, tábort- és } fekete váltüzérségi csákokhoz } vörös	
100		
2500	lőszőr-bokréta } fekete } a huszárcsákokhoz vörös } feketé } a dsidás-sapkákhoz vörös }	
70		
2000		
50	tollbokréta a kalapokhoz	
5600	fez bojtjal	
8500	közönséges fez-bojt	
50	buzérvörös } áthuzatás roham- fehér } szíjjal, sas, rózsá, közönséges } sötétkék } zsinórzat és lő- világos } világos } szőrbokréta nél- hamuszürke } kül	1 darab
440		
250	császársárga } áthuzatás és pik- sötétzöld } kelyes szíjjal, sas buzérvörös } és lőszőrbokréta fehér } nélkül, sárga lő- világoskék } szőrbokréta szo- csesnyevörös } ritó lánczczal	1 pár
300		
200	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
1000		
900	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
1400		
1050	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 pár
100		
650	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
100		
2800	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
24000		
3200	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
2100		
2500	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab
5200		
3100	felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } tarajfedő } a sisakhoz tarajsin } sas } oldalvilla } felszerelt pikkelyes állszij } szemernyő-szegélyzet } bokréta lánczoecska, sárga } sas számjegy nélküli a sapkákhöz } csákó-sas, a huszárság, tábort- és váltüzérségiek kivételével } csákó-sas, számjegy nélküli a tábort- és váltüzérség csákokhoz } sas számjegygyel huszárcsákokhoz } csákórózsá (huszárcsákó rózsák kivételével) } rózsá huszárcsákokhoz } rózsá a lőszőrbokrétákhoz }	1 darab

Folytatás a tuloldalán.

Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók	Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók	
17000	drb fémrózsa a táborig sapkákhöz (új minta)		3800	drb dob- } hur feszítőrudak csavarokkal rézdobokhoz feszítőrudak csavarokkal az alumínium dobokhoz		
11500	drb pakfong-számok csakó- és csapka-sasokhoz		130			
4300	drb páncéllánczocska oroszlan fejekkel		700			
1300	drb jelvény vadászcsoportoknak a kalaphoz		100	hordó kamó	1 drb	
1600	drb jelvény a tiroli császár vadászkörmöknek a kalaphoz		250	fuvóka a jelzőkürtökhöz		
56000	pár tölténytartó		11000	lővarkaró szij nélkül		
1600	pár szárnyas kerék	1 pár	20000	szőrfésű szij nélkül		
2300	lovassági lövész jelvény		22000	kézvédő		
200	távírási jelvény		1000	hordókötél az 5 ember részére készült főző- edényhez		
2800	irányító-kitüntetetés a tüzezeknek		45000	spárgaheveder a tölténytartó bőröndhöz	1 méter	
1400	munkás-kitüntetetés az utászoknál	1 drb	40000	zsinórzat a hordható sátorfelszereléshez		
40000	derékszíjcsat } pajzs a derékszíjcsathoz		6500	kötőfék		
40000	derékszíjcsat } kamó a gyalogs. derékszíjhoz		4000	lő-béklyó		
50000	igazolványi sárgaréztok		9000	itató heveder		
10000	kis karikák } a hordozh. sátor- nagy karikák } felszereléshez	10 drb	70000	csövek } a hordozható táborig sátrakhoz		
6000	szögcseszel		600	csúcs } a hordozható táborig sátrakhoz		
1550000	drb sima, sárga } nagy } egyenruhagomb olivák		145000	olivák a hordozható táborig felszereléshez	100 drb	
360000	drb sima, fehér } nagy } és pitykegombok kivé- telével		100	fanyél a sátorhoroghoz		
2000000	drb sima, fehér } kicsi } egyenruha fémgomb		2300	faczóvekek a lóálláshoz	1 drb	
600000	drb számozott } nagy } egyenruha fémgomb		11800	dragonyos- huszár- } sarkantyú csavarokkal	1 pár	
650000	drb számozott } kicsi } egyenruha fémgomb		7500	tű a háti és szerszám bőröndhöz	1 drb	
220000	drb sárga } nagy } ulánusgomb (pityke)	100 drb	27000	drb kgr. faszög a bőr lábbeliekhez	1 kgr	
115000	drb sárga } kicsi } ulánusgomb (pityke)		6000	pár cipőpatkó 10 szöggel	1 pár	
20000	drb fehér } nagy } ulánusgomb (pityke)		75000	csat } nagy } tövissel } kicsi } tojtásdad csat } karika } kettős gomb } szegeccseléssel } rugós-kamó } hordó-kamó } a háti bőröndhöz	1 pár 1 drb 1 kgr 1 pár	
150000	drb fehér } kicsi } ulánusgomb (pityke)		2300	csat } nagy } tövissel } kicsi } tojtásdad csat } karika } kettős gomb } szegeccseléssel } rugós-kamó } hordó-kamó } a háti bőröndhöz	1 pár 1 drb 1 kgr 1 pár	
20000	drb sárga } nagy } ulánusgomb (pityke)		2100	csat } nagy } tövissel } kicsi } tojtásdad csat } karika } kettős gomb } szegeccseléssel } rugós-kamó } hordó-kamó } a háti bőröndhöz	1 pár 1 drb 1 kgr 1 pár	
45000	drb sárga } kicsi } ulánusgomb (pityke)		500	csat } nagy } tövissel } kicsi } tojtásdad csat } karika } kettős gomb } szegeccseléssel } rugós-kamó } hordó-kamó } a háti bőröndhöz	1 pár 1 drb 1 kgr 1 pár	
40000	drb fehér } nagy } ulánusgomb (pityke)		2500	pót rugós-kamó	a töltény bőröndhöz	
210000	drb sárga } nagy } ulánusgomb (pityke)		3000	húzó-csavarok		
350000	drb sárga } kicsi } ulánusgomb (pityke)		2000	sima gyűrűk csavaranyával		
40000	drb fekete } nagy } ulánusgomb (pityke)		1000	drb feszítő sikattyú-parkány	1 darab	
350000	drb fekete } kicsi } ulánusgomb (pityke)		2000	csat tövis nélkül } a gyalogsági tölténytáskához		
135000	drb világoszürke } közönséges nyakravaló posztó- lebeny nélkül	1 drb	10000	istálló kötőfék szátrakhoz		
150	drb világoszürke } közönséges nyakravaló posztó- lebeny nélkül	1 drb	300	tartóhorog a M. 1877. lovassági kardokhoz		
200	drb világoszürke } közönséges nyakravaló posztó- lebeny nélkül	1 drb	1600	csat a fegyverszíjhoz		
75000	pár bőr- gyapju-*	1 pár	200	szij-kamó az ismétlő karabélyhoz		
11000	csakópaszomány } örmesterek részére		4000	rugós-kamó a revolver zsinórzathoz		
13000	csakópaszomány } káplárok részére		600	nyeles táborig kamó		
1600	csakópaszomány } szegélylél		4000	lábnyűg		
18000	drb örmesteri gallérpaszom. } szegély nélkül	1 mtr.	1800	lovagló-szárak állazoláncz kamók nélkül		
11000	drb aranyoz. karpaszomány } keskeny	1 mtr.	2500	állazoláncz-kamó } jobboldali baloldali	1 pár	
32000	drb aranyoz. karpaszomány } keskeny	1 mtr.	2500	állazoláncz-kamó } jobboldali baloldali	1 pár	
7000	drb karsujtás } egyéves önkéntesek és önként to- vábbszolgálo örsvezetők részére		2000	állazoláncz		
15000	drb karsujtás } tisztai szolgák és lóapolók részére		1000	kengyelvas		
3500	készlet világoskék } prémes kabáthoz v.	1 készlet	6500	drb kötőfék láncz		
7500	készlet világoskék } prémes ulánkához	1 készlet	450	drb bőrkötőfék a nyereghez } első csavarokkal } hátsó	1 darab	
2250	készlet feketesárga } nyakzsinór } széles	1 készlet	400	nyeregcsészék nyers marhabőrből egész bőrben kirajzolva	1 készlet	
300	drb barna } nyakzsinór } széles		5000	gyalogsgági főzőedény (bográcscsal) fedő nélkül*) fedős csésze a gyalogsági főzőedényhez (új minta)*		
130000	mtr attilazsinórzat (huszárnadrágokhoz és váll- sujtáshoz)	1 méter	8500	fedős csésze a gyalogsági főzőedényhez (rég minta)		
6500	drb vitézkötés, gyapjuból, huszárcsákókhöz	1 méter	226	vizes-kanna*)		
4300	drb gyapjuzsinór a vadász-kalaphoz (új minta)	1 drb	1000	drb lovassági főzőedény*)	1 darab	
14000	mtr zsinórzat csakókhöz, csapkákhöz és sapkákhöz	1 méter	1200	drb evőszájka fedővel*)		
6000	mtr váll-zsinórzat prémes kabáthoz és pré- ulánkákhöz	1 méter	250	kávédagoló mérce		
38000	drb skarlátvörös lövészjelvény-zsinórzat		1600	szakasz-lámpa } hordó kamóval		
7000	drb füzöld lövészjelvény-zsinórzat (új minta)		600	(új minta) } hordó karikával		
2000	drb tüzérségi lövészjelvény		100	bogrács gyalogsági főzőedényhez*)		
3100	drb kormányos jelvény az utászcsoportoknál, vagy munkásjelvény a vasúti és táviró ezrednél (új minta)	1 drb	10000	mtr. csomagoló vászon	1 méter	
49000	gyalogsgági } kardbojt		400	drb sapka	elegyes szürke	
13000	lovassági } kardbojt		100	drb kabát	halinából	
5000	drb jelzőkürt-zsinór		200	drb ujjas	fegyenczek	
2000	drb ulánkarójtok		20	drb téli nadrág csattal	részére	
68000	drb attila-rózsák	100 drb	600	drb téli nadrág csat nélkül		
100000	mtr feketesárga-zsinór a magyar nadrágokhoz	1 méter	400	zsebkendő kéknymásu gyapotszövetből fe- gyenczek részére		
85000	készlet barna } köpenyszalag	1 készlet	100	pár nemez csizma	1 pár	
7000	készlet barna } köpenyszalag	1 készlet				
3500	drb revolvertartó-zsinór rugós kamó nélkül					
650	drb dob } verők nélkül	1 drb				
700	drb dob } verőhüvely	1 drb				
2500	pár dob } verő	1 pár				
450	drb jelzőkürt fuvókával } A					
3000	drb jelzőkürt fuvókával } F					
40	drb kas					
6500	drb bőr	1 drb				
109	drb dob- } abroncs felső					
110	drb dob- } abroncs alsó					
550	drb dob- } feszítő abroncs					

*) A vászonbetéthez szükséges bőlérvászon a katonai kintértől szerzendő be méterenként 42 fillér árban.

*) Önozás előtt és után a gyáros telepén meg fognak vizsgáltatni az illetékes ruharaktár részéről.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

